

NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

SLOVO, ČO UM
AJ SRDCE VAŠE
POSILNÍ...

Konštantín Filozof: Proglas

apríl 2012

číslo 4

ročník XVI.

**DEŇ ĽUDOVEJ
KULTÚRY
V MLYNOCH**

ŠTUDENTI A PEDAGÓGOVIA KATEDRY
ETNOLÓGIE A ETNOMUZIKOLÓGIE FF UKF
AKTÍVNE V PROSTREDÍ ŠIROKEJ VEREJNOSTI

**AKO
PUBLIKOVAŤ**

POMOCNÝ MANUÁL
PRE ZAČÍNAJÚCICH
AUTOROV

pozitívne spomenula iba dvakrát, a to pri prezentácii programu Erasmus Mundus v súvislosti s projektom MANECA - Mobility Academic Network between EU and Central Asia prof. PaedDr. Zdenky Gadušovej, CSc., a pri diskusiách o rámcových programoch Európskej únie, kde má UKF projekt PRIMAS - Promoting Inquiry in Mathematics and Science Education across Europe, ktorý koordinuje doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD. Povedzme si - je to veľa či málo? Nevie, či budete so mnou súhlasiť, ale ja si myslím, že na šiestu najväčšiu verejnú vysokú školu na Slovensku je to málo.

Kde sú príčiny tohto stavu a čo s tým urobíme? Myslím si, že primárnym východiskom zlepšenia situácie je zintenzívnenie medzinárodne akceptovanej vedeckej, umeleckej a vzdelávacej činnosti. Medzinárodne akceptovaná publikačná činnosť, medzinárodne akceptovaná umelecká činnosť, spoločné študijné programy so zahraničnými univerzitami, zahraničná mobilita učiteľov, výskumníkov a študentov sú východiskom univerzitnej reputácie a medzinárodnej akceptácie našej alma mater.

V záujme akcelerácie medzinárodne akceptovanej publikačnej činnosti prišlo vedenie univerzity s iniciatívou osobne motivovať tých učiteľov, vedeckých zamestnancov a denných doktorandov, ktorých výsledky publikačnej činnosti boli zaznamenané v medzinárodných databázach Web of Knowledge a Scopus. Som rád, že s nápadom sa jednoznačne stotožnila Vedecká rada univerzity a že celý rámec, vrátane finančného zabezpečenia, podporil aj univerzitný Akademický senát. Poviem úprimne - keď som podpísal mimoriadne odmeny za publikačnú činnosť v roku 2011, vôbec sa mi netriasla ruka, ale naplnil ma pocit radosti z úspechov našich zamestnancov a študentov.

prof. RNDr. Libor Vozár, CSc.,
rektor

NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

OBSAH

Editoriál	2
20 rokov katedry etnológie a etnomuzikológie	3
Cena rektora za medzinárodne akceptovanú publikačnú činnosť	6
Doktorandi spolu po anglicky	7
Hodnotenie univerzít	8
Vyhodnotenie tímovej matematickej súťaže B-DAY	11
Naši študenti etnológie na celoštátnej prehliadke ŠVOČ	11
Valentínska kvapka krvi 2012	13
Štvorlístok deťom	13
Vymenovanie nových docentov a predstavenie nových profesorov	13
Workshop v Braunschweigu	14
Zasadnutie Vedeckej rady	14
UKF členom Európskej organizácie pre probáciu	14
Rozlúčka s prof. Andrejom Červeňákom	15
Za docentom Ladislavom Navrátilom	16
Zuzana Uličná	17
Nové technológie v úradnom preklade a tlmočení	18
Profesia ako zdieľanie a výzva	19
RNDr. Attila Komzšík druhýkrát dekanom	20
Od Andersena ku kyberpanku	22
„Poézia neprichádza ku mne každý deň...“	23

TIRÁŽ

Náš čas 4/2012

Časopis Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre
Ročník XVI., číslo 4 (104), apríl 2012

Redakcia

Mgr. Jana Krajčovičová (výkonná redaktorka),
Ing. Mgr. Tatiana Palkovičová,
Lubo Balko (fotoredaktor, grafický dizajn, sadzba | skratka: LB)

Redakčný kruh

PhDr. Jozef Brunclík, PhD.,
doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD.,
prof. Ing. Tomáš Kozík, DrSc.,
PhDr. Mária Valentová,
prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc.,
doc. PaedDr. Miroslav Tvrdoň, PhD.,

Vydáva UKF v Nitre

Univerzita Konštantína Filozofa, rektorát, Tr. Andreja Hlinku č. 1, 949 74 Nitra,
e-mail: jkrajcovicova@ukf.sk, info@ukf.sk, tpalkovicova@ukf.sk
Tel. číslo: 037/6408 030,
webová stránka: www.ukf.sk/media-ukf/nas-cas
Foto na prednej strane obálky: Deň ľudovej kultúry v Mlynoch (LB)

EV 1260/08 | ISSN 1338 - 3272

20 ROKOV KATEDRY ETNOLÓGIE A ETNOMUZIKOLÓGIE

TEXT: JANA KRAJČOVIČOVÁ
FOTO: LUBO BALKO

NEMOŽNO OČAKÁVAŤ, ŽE „KONZUM“ PRÍDE ZA „KULTÚROU“, PRIŠLI SME MY S „KULTÚROU“ ZA „KONZUMOM“

Koniec marca bol pre Katedru etnológie a etnomuzikológie Filozofickej fakulty UKF v Nitre rušný. Oslavovalo sa, spievalo, hodnotilo... Prečo, to nám už povedala vedúca katedry PhDr. Margita Jágerová, PhD.

V marci Katedra etnológie a etnomuzikológie Filozofickej fakulty oslávila dvadsiate výročie svojho založenia. Mohli by ste prosím našim čitateľom priblížiť vývoj katedry?

Katedra začala oficiálne svoju činnosť s riadnymi študentmi v školskom roku 1991/1992, ktorí nastúpili na bakalárske štúdium folkloristiky a regionalistiky - vtedy patrili pod Odbor folkloristiky a regionalistiky, oficiálne názov pracoviska Katedra folkloristiky a regionalistiky Pedagogickej fakulty v Nitre začal platiť v apríli 1992. Treba však poznamenať, že jej počiatky musíme spájať s

pôsobením Folklorneho súboru Ponitran. V tomto smere iniciatívu v prospech založenia odboru s týmto zameraním vyvíjala prof. PhDr. Erika Ondrejčeková, CSc., vtedajšia riaditeľka súboru, neskôr aj riaditeľka novozriadeného odboru folkloristiky. Niektorí členovia Ponitranu sa dožadovali určitých komplexnejších informácií ohľadom tradičnej ľudovej kultúry, tanečného a hudobného folklóru, ktorý praktizovali na scéne v rámci súboru. Preto niektorí mali už predtým z vlastnej iniciatívy prednášky o ľudovom tanci a z etnochoreológie s vtedajším choreografom FS Ponitran doc. Jánom Blahom, CSc.,

neskôr etnologické prednášky s prof. PhDr. Jaroslavom Čukanom, CSc. Niektorí z tanečníkov súboru sa stali aj prvými oficiálnymi študentmi katedry, ktorá oficiálne spustila výučbu od školskom roku 1991/1992, kedy do vedenia katedry nastúpil J. Čukan. Ten sa zásadnou mierou zaslúžil o vyprofilovanie odboru a etablovanie katedry nielen v rámci univerzity (resp. vtedajšej Pedagogickej fakulty v Nitre), ale aj v povedomí širšej verejnosti. Po ňom ho na krátky čas vystriedal prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc., dve funkčné obdobia viedla pracovisko prof. PhDr. Viera Feglová, CSc., po nej do roku 2011 doc. PhDr. Zuzana

Beňušková, CSc. Prof. J. Čukan vytvoril prvý tím pedagógov, z ktorých niektorí pôsobia na katedre podnes. Na našej katedre pôsobili také osobnosti ako prof. PhDr. Milan Leščák CSc., PhDr. Stanislav Dúžek, CSc., doc. Ján Blaho, CSc., doc. PhDr. Hana Hložková, CSc., a i. V tom čase išlo o prvý nepedagogický odbor v rámci našej alma mater, už druhý ročník študentov nastúpili v aprobácii národopis - slovenský jazyk. Po určitom čase sa odbor opäť sformoval na jednodoborový neučiteľský smer etnológia.

Deň osláv výročia katedry bol súčasťou celotýždňového každoročne organizovaného podujatia s názvom Etnologické dni. Čo všetko bolo pre účastníkov pripravené?

EDITORIÁL

Moderné univerzity sú komplexné vedecko-vzdelávacie inštitúcie. Ich úlohou je poskytovať kvalitné vysokoškolské vzdelávanie a uskutočňovať výskum a vývoj. Myslím si, že v otázkach vzdelávania máme u nás doma na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre dosť jasno - našou úlohou je vytvoriť také personálne, materiálne a technické podmienky, aby sme študentom umožnili optimálne podmienky na zvyšovanie ich vedomostí a zručností a zabezpečili ich všestranný osobnostný rast. Vzdelávanie musí mať adekvátnu úroveň a musí byť pre budúcich absolventov užitočné, aby sa uplatnili na trhu práce. Iba tak budeme z pohľadu vzdelávania atraktívni a uchádzači o štúdium nás budú vyhľadávať.

Vo vede a v medzinárodnej spolupráci je situácia iná. Nedávno som bol na výjazdovom zasadnutí Slovenskej rektorskej konferencie v Bruseli. Predmetom rokovania rektorov a pracovníkov Európskej komisie boli prezentácie programov a iniciatív Európskej únie v oblasti vedy a vzdelávania spojené s diskusiami. Musím úprimne priznať, že UKF sa konkrétne

UZÁVIERKA čísla 5/2012: 15.04.2012

Svoje príspevky, postrehy, nápady môžete zaslať na adresu: jkrajcovicova@ukf.sk. Rovnako nám dajte vedieť o aktivitách, ktoré pripravujete na vašich pracoviskách, aby sme mohli robiť stále kvalitnejší a zaujímavejší časopis. Ďakujeme.

Katedra už niekoľko rokov pripravuje toto podujatie v marcovom termíne, pričom primárnou úlohou podujatia je propagovať odbor etnológia, etnologické bádanie. Ide o sériu aktivít počas celého týždňa, ktoré majú byť aj určitou formou atraktívneho sprostredkovania poznatkov z etnológie, ich propagácie nielen medzi študentmi, ale aj pre širšiu laickú verejnosť. Pripravili sme workshopy, koncerty, exkurzie, odborné prednášky, prezentácie filmov s etnologickou tematikou, stretnutie s našimi nórsnymi kolegami z univerzity v Telemarku, popoludnie s ľudovou kultúrou v Nákupnom centre - galérii v Mlynoch. Završenie týždňa bol odborný seminár Etnológia v praxi a stretávka absolventov a pedagógov katedry pri príležitosti jej 20. výročia.

Súčasťou osláv bol aj Folklórny večer v Synagóge. Kto na ňom vystúpil?

Folklórny večer zorganizovalo spoločne Krajské osvetové stredisko v Nitre a naša katedra prostredníctvom Ženskej speváckej skupiny Vranky z Nitry, ktorú som založila a vediem už 10 rokov. Spevácka skupina Vranky na nej hostila pozvaných interpretov z rôznych oblastí Slovenska, pričom priam až „exkluzívnym“ hosťom bol Ján Ambróz z Telgártu, vynikajúci a po celom Slovensku známy interpret slovenských ľudových piesní s LH Borievka. Už minulý rok sme ŽSSK Vranky v Synagóge v Nitre usporiadali samostatný premiérový koncert. Veľké ohlasy naň, ale najmä absencia komorných podujatí s folklórnou tematikou v Nitre, nás presvedčili o zmysluplnosti takýchto podujatí. Dúfam, že postupne vybudujeme tradíciu takýchto koncertov v Nitre.

Pomerne veľkou akciou bol Deň ľudovej kultúry v Mlynoch, ktorý sa konal 29. marca. Čo bolo jeho cieľom? Ako by ste ho zhodnotili?

Cieľom bolo sprostredkovať širokej verejnosti poznatky z rôznych

oblastí tradičnej ľudovej kultúry, interaktívnymi formami prezentovať hudobnú, tanečnú, remeselnícko-vývarnú, odevnú a materiálno kultúru Slovenska. Na podujatí bežalo paralelne niekoľko aktivít

(hudobný, remeselný, odevný, detský kútik, informačný panel, výstava fotografií zo študentských terénnych výskumov, tanečný dom, vystúpenia tanečných párov, hudobníkov, spevákov...), pričom to bolo naše prvé podujatie tohto druhu. Návštevníci mohli vidieť tradičné hudobné nástroje, vypočuť si nahrávky, obliecť sa do kroja, zoznámiť sa z rôznymi, v niektorých prípadoch veľmi archaickými kusmi odevu, materiálov, v detskom kútiku sa mohli zahrať, zaspievať si, dozvedieť sa čo-to zo života predchádzajúcich generácií, v tanečnom dome zatancovať, v remeselnej dielni nielen vidieť, ale aj vytvoriť určité výrobky...

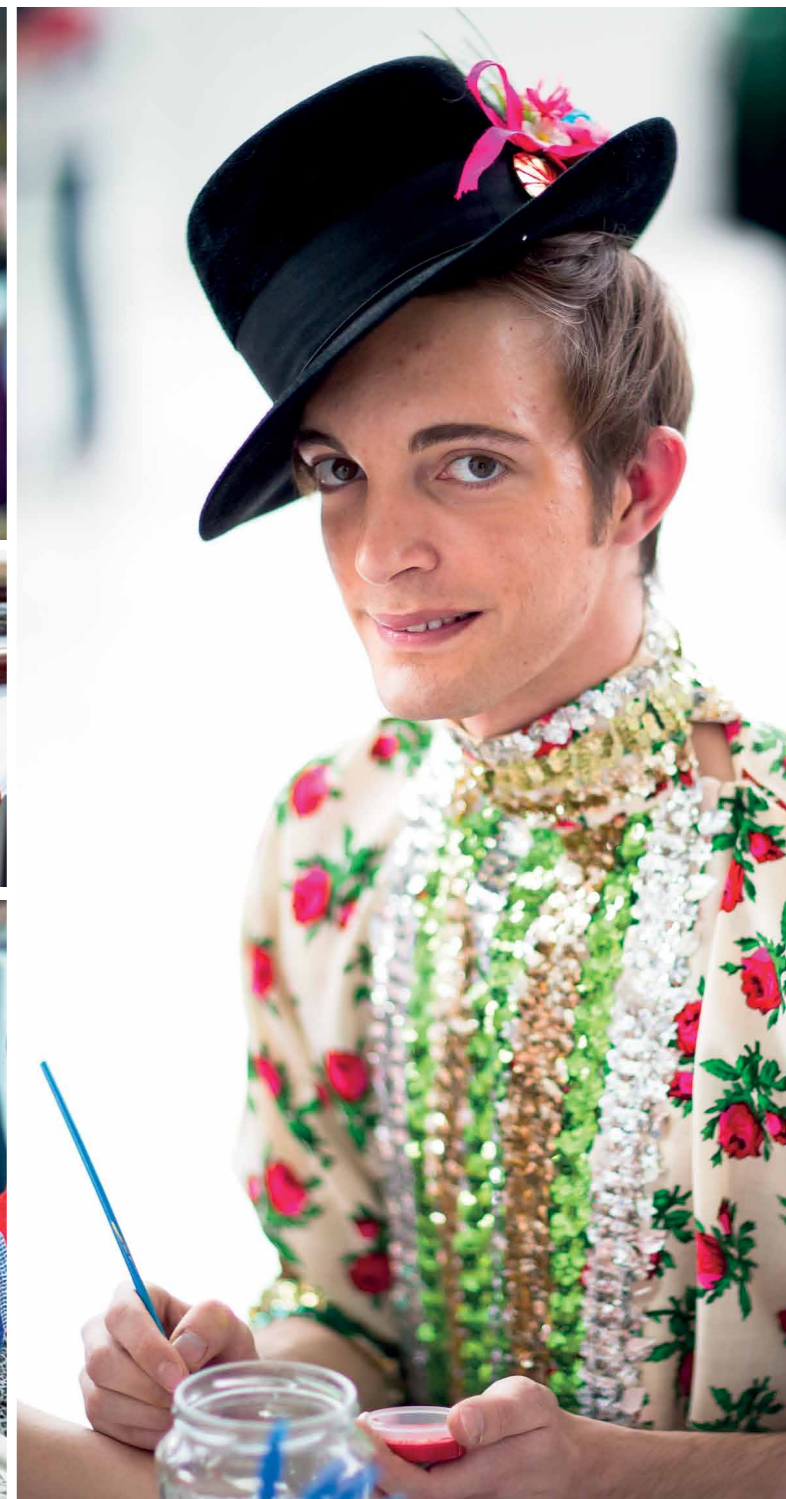
Našou snahou bolo ukázať čo najširšej verejnosti, rôznym vekovým kategóriám určitú alternatívu v rôznych oblastiach života, ktorá môže byť užitočná a aplikovateľná aj v súčasnom životnom štýle (odevné doplnky, úpravy vlasov, pokrytia hlavy, výrobky remeselnej dielne, hudobná dielňa, tance, piesne, hry, riekanky...). Zároveň dávať do povedomia nitrianskej verejnosti a čo najširšiemu okoliu fungovanie našej katedry, jej zameranie, profiláciu odboru a uplatnenie absolventov, predstavenie ktorých bolo súčasťou celého podujatia. Podujatie bolo dôkazom našej snahy, že sa nechceme v žiadnom prípade uzatvárať a obmedzovať len na akademické a vedecko-pedagogické aktivity v rámci univerzity, ale ukázať, že máme čo ponúknuť z nášho odboru aj širokej verejnosti. V skratke by som to asi ukončila konštatovaním – keďže dnešná doba je taká aká je, vo veľkej mie-

Ste novou vedúcou katedry etnológie a etnomuzikológie. Aké sú vaše predstavy o jej budúcnosti?

Vedúcou katedry som od októbra minulého roku. Moje predstavy už v mnohom naznačili predchádzajúce informácie o dianí na katedre. Primárnou snahou je samozrejme naďalej udržať funkčné, perspektívne pracovisko, odbor čo najviac atraktívni pre našich študentov, adaptovať ho na skutočné potreby praxe. Pokračujeme v špecifickej orientácii našej katedry, odlišnej od katedier etnológie na Slovensku (na UK v Bratislave, a UCM v Trnave),

a teda naďalej udržať orientáciu našich študentov na praktickú folkloristiku, viac sa prezentovať na verejnosti. Aktuálnym problémom pred nami je vybudovanie kvalitného stabilného pedagogického tímu, nakoľko prekonávame pomerne rozsiahlu generačnú výmenu. Vždy sme patrili ku katedrám s menším, zato stabilným obsadením, čo sa týka počtu študentov, čo reflektuje možnosti ich uplatnenia a potreby na pracovnom trhu. Toto všetko sa budem snažiť udržať aj do budúcnosti.

Za rozhovor ďakuje
Jana Krajčovičová, foto: LB

CENA REKTORA ZA MEDZINÁRODNE AKCEPTOVANÚ PUBLIKAČNÚ ČINNOSŤ

POŽADOVANÉ KRITÉRIÁ SPLNILO 76 PUBLIKÁCIÍ, OCENENIE ZÍSKALO 68 ZAMESTNANCOV A 7 DOKTORANDOV

Dňa 5. marca 2012 bola schválená nová Smernica 2/2012 s názvom Oceňovanie zamestnancov UKF a doktorandov v dennej forme štúdia za mimoriadne výsledky vo vedeckej a umeleckej činnosti. O poskytnutie ďalších informácií sme poprosili prof. RNDr. Máriu Bauerovú, PhD., prorektorke pre vedeckovýskumnú činnosť.

Pani prorektorke, v čom sa uvedená smernica líši od predchádzajúceho legislatívneho materiálu, podľa ktorého sa v uplynulom období oceňovali výstupy vedeckovýskumnej a ďalšej tvorivej činnosti?

Novinkou v uvedenom materiáli je motivačno - finančná a adresná podpora pedagogických zamestnancov, výskumných pracovníkov a doktorandov v dennej forme štúdia, ktorí dosahujú medzinárodne akceptované výsledky vo vedeckovýskumnej činnosti. Zamestnanci dostanú ocenenie formou priznania mimoriadnych odmien a doktorandi formou motivačných štipendií za každú originálnu vedeckú a odbornú publikáciu evidovanú v databázach Web of Knowledge (obsahuje databázy Web of Science (WoS), Current Contents Connect (CCC), Journal Citation Reports (JCR) a Essential Science Indicators (ESI)) a Scopus.

Akým spôsobom sa môžu zamestnanci a doktorandi o také ocenenie uchádzať? Návrhy na ocenenie predkladá rektorovi UKF v zmysle smernice prorektor pre vedeckovýskumnú činnosť v spolupráci s pracovníkmi Univerzity knižnice, ktorí uskutočnia potrebný „prieskum“ uvedených databáz. Nevyhnutnou podmienkou na udelenie ceny je tiež evidencia publikácie v knižničnom informačnom systéme UKF (KIS) a uvedenie adresy UKF v publikácii.

Kedy bude nová smernica „uvedená do života“? Prvýkrát si nájdú zamestnanci a doktorandi finančné ocenenie na výplatnej páske v apríli za mesiac marec, za publikácie vydané v uplynulom roku 2011. Zoznam ocenených publikácií je zverejnený v intranete webového sídla UKF.

Koľko publikácií spĺňajúcich požadované kritériá bolo identifikovaných, resp. koľko zamestnancov a doktorandov bude ocenených? V spolupráci s UK sme vytvorili zoznam publikácií spĺňajúcich kritériá na ocenenie. Celkovo bolo identifikovaných 76 publikácií,

ocenených je 68 zamestnancov a 7 doktorandov. V prípade spoluautorstva sa mimoriadna odmena, resp. motivačné štipendium delí počtom spoluautorov z UKF.

Vyskytli sa pri identifikácii publikácií problémy, ktorým by sa mali autori výstupov v budúcnosti vyvarovať? Problémom pri identifikácii publikácií boli rôzne varianty názvov kateder, fakúlt a univerzity - anglické i slovenské, vrátane chýb a preklepov, ktoré sťažovali pri vyhľadávaní priradenie publikácie k univerzite. Do budúca by som odporučila autorom publikácií uvádzať adresu pracoviska pod oficiálnym registrovaným názvom: Constantine the Philosopher University in Nitra, potom nasleduje názov fakulty, resp. katedry alebo ústavu.

Čo sa od uvedeného motivačného systému očakáva? Vyzdvihnutím zamestnancov a doktorandov, ktorí uskutočňujú medzinárodne akceptovanú vedeckovýskumnú činnosť očakávame jej zintenzívnenie. Je to v súlade aj s hlavným cieľom Dlhodobého zámeru UKF na roky 2011-2017, ktorým je „udržanie si pozície univerzitnej vysokej školy a úsilie o medzinárodnú akceptáciu v oblasti vedy“. Očakávame zvýšenie výkonu UKF vo vede, ktorý v súčasnosti s výsledkami vo vzdelávaní určujú objem finančných prostriedkov pridelených univerzite v rámci rozpočtu z MŠVVaŠ SR, pričom sa každoročne zvyšuje váha podielu výsledkov vo vede. Veríme, že Cena rektora bude povzbudením pre ocenených k ďalším výkonom i motiváciou pre ostatných zamestnancov a doktorandov UKF k realizácii výskumu s medzinárodne akceptovanými výstupmi.

Nedochádza zavedením nového systému k preceňovaniu jednej kategórie na úkor iných, napr. výstupov v oblasti ďalšej tvorivej činnosti vrátane umeleckej činnosti? Okrem publikácií evidovaných v medzinárodných databázach je možné navrhnúť na ocenenie aj monografické diela, vysokoškolské

učebnice, učebnice a učebné texty. Súčasťou systému je aj cena za konkrétne dielo alebo umelecký výkon v oblasti výtvarného umenia, hudobného a dramatického umenia a literárnej tvorby. Ďalšiu kategóriu tvorí projektová činnosť, Cena rektora za celoživotné dielo a Mimoriadna cena rektora. Tieto ocenenia sa udeľujú spravidla jedenkrát ročne, za výsledky v uplynulom kalendárnom roku, pri príležitosti otvorenia nového akademického roka alebo pri iných vhodných príležitostiach. Návrhy môže poslať prorektorovi pre vedeckovýskumnú činnosť každé pracovisko, alebo jednotlivec spoločne medzi zamestnancov UKF, a to vždy do 30. apríla kalendárneho roka. Návrhy hodnotí komisia zložená zo zástupcov všetkých fakúlt a predkladá ich rektorovi UKF.

Všetkým oceneným úprimne blahoželáme a prajeme veľa úspechov v ich vedeckovýskumnej činnosti.

ZOZNAM OCENENÝCH ZAMESTNANCOV UKF

FAKULTA PRÍRODNÝCH VIED
Katedra botaniky a genetiky: doc. RNDr. Radoslav Omelka, PhD., prof. RNDr. Mária Bauerová,

PhD., doc. RNDr. Roman Kuna, PhD., doc. RNDr. František Streljček, PhD., RNDr. Beáta Piršelová, PhD., RNDr. Vladimíra Krajčovičová, PhD., RNDr. Martina Braná - doktorand, Mgr. Jana Španková - doktorand, RNDr. Jana Zábajniková - doktorand
Katedra ekológie a environmentalistiky: prof. RNDr. Juraj Hreško, CSc., doc. RNDr. František Petrovič, PhD., RNDr. Zuzana Krumpálová, PhD.
Katedra fyziky: prof. RNDr. Lubomír Zelenický, CSc., prof. RNDr. Ing. Daniel Klivanec, CSc., doc. RNDr. Igor Medved', PhD., doc. Ing. Igor Štubňa, CSc., Mgr. Ján Ondruška, PhD., RNDr. Anton Trnák, PhD., RNDr. Miroslav Kolesík, CSc., RNDr. Aba Teleki, PhD., Mgr. Rudolf Podoba - doktorand, Mgr. Peter Šín - doktorand
Katedra geografie a regionálneho rozvoja: doc. PhDr. RNDr. Martin Boltžiar, PhD.
Gemologický ústav: doc. RNDr. Ľudmila Illášová, PhD.
Katedra chémie: prof. RNDr. Alžbeta Hegedúsová, PhD., prof. Ing. Marián Valko, DrSc., doc. RNDr. Klaudia Jomová, PhD., doc. Ing. Miroslav Boča, PhD., doc. Ing. Mária Porubská, PhD., PaedDr. Silvia Jakobová, PhD., PaedDr. Zita Jenisová, PhD.,

Ing. Melánia Feszterová, PhD.
Katedra informatiky: prof. Ing. Milan Turčáni, CSc., prof. RNDr. Tibor Kmeť, CSc., Mgr. Ján Skalka, PhD., Ing. Zoltán Balogh, PhD., Ing. Štefan Koprda, PhD., Mgr. Martin Cápaj, PhD., PaedDr. Jozef Kapusta, PhD., PaedDr. Peter Švec, PhD., RNDr. Michal Munk, PhD., PaedDr. Ján Beňačka, PhD., Mgr. Martin Drlík, PhD., Mgr. Miroslava Mesárošová, PaedDr. Martin Magdin
Katedra matematiky: prof. RNDr. Beáta Stehlíková, CSc., prof. RNDr. Anna Tirpáková, CSc., doc. RNDr. Dagmar Markechová, CSc., doc. RNDr. Marta Vrabelová, CSc.
Katedra zoológie a antropológie: prof. Dr. MVDr. Jozef Laurinčík, DrSc., doc. RNDr. Mária Vondráková, CSc., doc. RNDr. Monika Martiniaková, PhD., doc. Ing. Jozef Trandžík, PhD., doc. Ing. Ida Petrovičová, PhD., RNDr. Barbora Matejovičová, PhD., PaedDr. Janka Schlarmanová, PhD., RNDr. Branislav Kolena, PhD., RNDr. Martin Morovič, PhD., Bc. Naďa Laurinčíková, RNDr. Hana Chovancová - doktorand
Ústav manažmentu a informačných technológií: Ing. Ivan Holúbek, PhD.

FAKULTA SOCIÁLNYCH VECÍ A ZDRAVOTNÍCTVA
Katedra ošetrovateľstva: prof. MUDr. Miloš Mlynček, CSc.
Katedra psychologických vied: PhDr. Ľubor Pilárik, PhD., PhDr. Ivan Sarmány Schuller, CSc., Mgr. Denisa Šukolová - doktorand
Ústav romologických štúdií: doc. Dr. Hristo Kyuchukov, DrSc.

FAKULTA STREDOEURÓPSKYCH ŠTÚDIÍ
Ústav prírodných a informatických vied: RNDr. Tünde Juríková, PhD.

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Katedra anglistiky a amerikanistiky: prof. PhDr. Anton Pokrivčák, PhD., doc. Mgr. Štefan Beňuš, PhD., Mgr. Simona Hevešiová, PhD., PhDr. Mária Kiššová, PhD.
Katedra všeobecnej a aplikovanej etiky: doc. PhDr. Peter Korený, PhD.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra hudby: Mgr. Pavol Brezina, PhD.
Katedra lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií: doc. PaedDr. Silvia Pokrivčáková, PhD.
Katedra techniky a informačných technológií: PaedDr. Peter Brečka, PhD
-red-, foto: LB

V SKRATKE

DOKTORANDI SPOLU PO ANGLICKY

Kurz anglického jazyka organizovaný Jazykovým centrom FF UKF sa opätovne stretol s úspechom

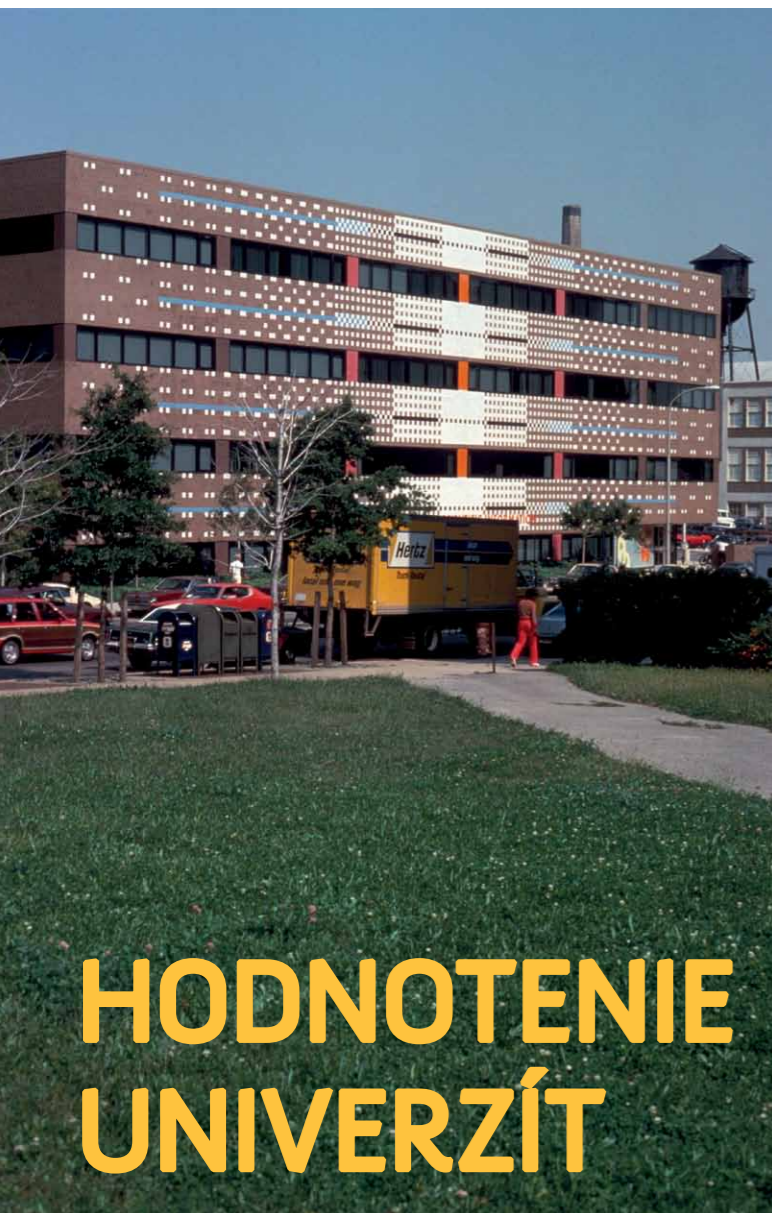
Schopnosť komunikácie v cudzom jazyku je v súčasnosti jedna zo zručností, ktorá je nevyhnutnou súčasťou základných kompetencií v oblasti vedeckej alebo akademickej činnosti - študentov doktorandského štúdia nevynímajúc. Popri získavaní poznatkov založených na súčasnom stave vedeckého poznania vo vlastnom odbore by si mali zvyšovať aj úroveň svojej jazykovej vybavenosti. Ideálnou príležitosťou pre prvákov doktorandov zo všetkých fakúlt UKF v Nitre bol Kurz anglického

jazyka pre doktorandov, ktorý zorganizovalo a personálne zabezpečilo Jazykové centrum Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v termíne od 11. do 19. januára 2012. Päť seminárov kurzu zimného semestra 2011/2012 sa uskutočnilo pod odborným gestorstvom riaditeľky Jazykového centra prof. PaedDr. Eleny Zelenickej, PhD., a pod pedagogickým vedením Mgr. Lenky Michelčíkovej, PhD., a Mgr. Martiny Macúchovej, PhD. Hoci bola jazyková úroveň jednotlivých účastníkov kurzu viac-menej vyvážená, každý z nich sa cítil istejší v niečom inom a v programe kurzu si našiel to, čo ho v kontexte jeho vlastného študijného odboru

posunulo dopredu. Či už to bolo v tematickom okruhu odbornej slovnice, ústnej prezentácie, medzinárodnej spolupráce, akademickej konferencie, prípravy príspevku do zborníka, či zostavenia profesionálneho životopisu. Obe vyučujúce vedli jednotlivé semináre v duchu učebných textov „Kolektív autorov: English for PhD Students, Nitra: UKF 2008“. Svoju odbornosť a profesionalitu dokázali aj sňahou a schopnosťou prispôsobiť jednotlivé témy všetkým odborným špecializáciám a reagovať na individuálne potreby a požiadavky doktorandov. Svojím prístupom sa im súčasne podarilo vytvoriť uvoľnenú a priateľskú atmosféru.

Spomínaná publikácia „English for PhD Students“ je zároveň vhodným doplnením titulov domácej odbornej knihovničky, po ktorej človek v prípade potreby rád a často siahne. Doktorandi mali počas kurzu možnosť upevniť si stávajúce a zároveň získať nové vedomosti z anglického jazyka na komunikatívnej báze, no predovšetkým v odbornom jazyku používanom na akademickej pôde.

Mgr. Lenka Jalilah Hrušková,
interná doktorandka
Výskumno-vzdelávacie a poradenské centrum FSVaZ, Spišská Nová Ves

HODNOTENIE UNIVERZÍT

EDUROUTE UNIVERSITY RANKING - 4. MIESTO PRE UNIVERZITU KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

Hodnotenie vychádza z posudzovania webových stránok vysokých škôl a nie z pedagogického výkonu univerzity (počet študentov, pedagógov, študijných programov...). Takéto posudzovanie webovej stránky odráža spravodlivú mieru investícií a úsilia univerzity a jej internetového prepojenia s príslušnou akademickou obcou. Hodnotenia sa zúčastňuje viac ako 10 000 univerzít sveta.

Nastavené parametre hodnotenia
Volume (rozsah, 20% hodnotenia): množstvo informácií publikovaných na univerzitnej webovej stránke, prístup k nim, interakcia medzi webovou stránkou a jej užívateľmi.
Online scientific information (on-line odkazy na vedecké

informácie, 10% hodnotenia): Univerzitné publikácie a ich počet je jednou z hlavných a najdôležitejších vecí, ktoré sa berú do úvahy pri hodnotení univerzity. EduRoute meria tento aspekt prostredníctvom internetových metavyhľadávačov, ktoré sa špecializujú na vydávanie všetkých

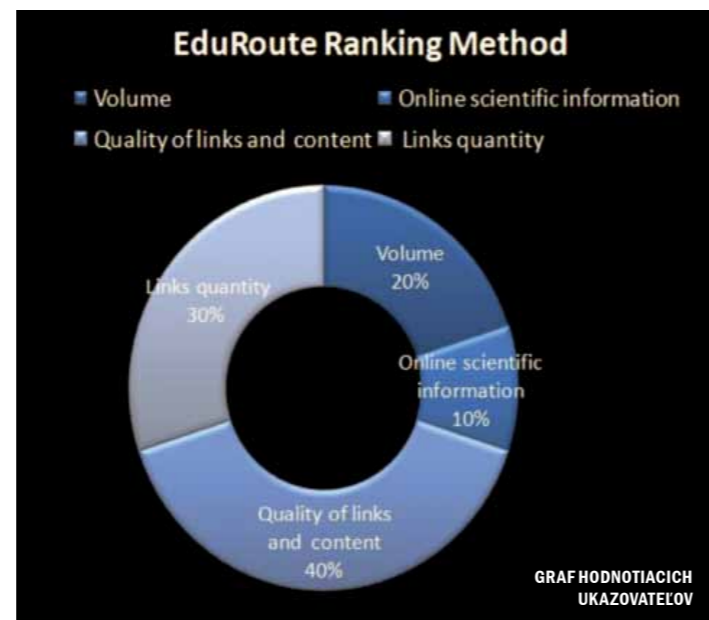
publikovaných vedeckých a odborných príspevkov vysokej školy. **Links quantity** (počet webových linkov, 30% hodnotenia): jeden z hlavných faktorov, ktorý určuje úspech akejkoľvek webovej stránky je stupeň interakcie s ostatnými webovými stránkami. Hodnotí sa počet odkazov na internetové adresy. Webové odkazy sú jedným z hlavných faktorov, ktoré určujú úspech akejkoľvek webovej stránky a stupeň interakcie s ďalšími súvisiacimi internetovými stránkami. Meria sa nielen počet

odkazov, ale i to či jednotlivé odkazy majú pre danú vysokú školu určujúci význam. **Quality of links and content** (kvalita a obsah webových liniek, 40% hodnotenia): hodnotí sa najmä kvalita webových adries a ich obsahová stránka. Občas niektoré univerzity na svojich stránkach zverejňujú nekorektné linkové prepojenia, do ktorých nemajú zabezpečený prístup, alebo sa ich obsah rozchádza s obsahom zamerania univerzity.

Top univerzity - Slovensko (poradie v stĺpcoch: SR, Európa, celosvetové umiestnenie)

Country Rank	Region Rank	WWW Rank	University	Country
1	145	346	Comenius University in Bratislava	Slovakia
2	232	516	Slovak Technical University in Bratislava	Slovakia
3	286	606	Technical University of Kosice	Slovakia
4	396	795	Constantine the Philosopher University in Nitra	Slovakia
5	614	1502	University of Zilina	Slovakia
6	643	1588	University of Kosice "Pavol Jozef Safarik"	Slovakia
7	684	1718	Matej Bel University in Bansk Bystrica	Slovakia
8	685	1723	Slovak University of Agriculture in Nitra	Slovakia
10	793	2082	University of Economics in Bratislava	Slovakia
11	801	2107	University of Presov	Slovakia
12	822	2175	University of St. Cyril and Methodius in Trnava	Slovakia
13	873	2305	University of Trencin	Slovakia
14	1020	2674	University of Veterinary Medicine in Kosice	Slovakia
15	1039	2711	Academy of Fine Arts and Design in Bratislava	Slovakia
16	1190	3497	Catholic University in Ruzomberok	Slovakia
17	1511	4790	College of Management in Trencin	Slovakia
18	1536	4868	Slovak Medical University	Slovakia
19	1667	5227	Academy of Performing Arts in Bratislava	Slovakia
20	1756	5438	Academy of Arts in Bansk Bystrica	Slovakia
21	2306	8027	University of Trnava	Slovakia

Zdroj: EduRoute World University Ranking

AKO PUBLIKOVAŤ PRÍSPEVKY DO DATABÁZY CURRENT CONTENTS CONNECT

INDEXOVANIE V DATABÁZACH ISI WEB OF KNOWLEDGE (MANUÁL PRE ZAČÍNAJÚCICH AUTOROV)

V nasledujúcom príspevku, zameranom na charakteristiku databázy Current Contents Connect (ďalej CCC) konzorcia ISI Web of Knowledge, sa dozvieme základné údaje o databáze a praktické rady pre začínajúcich prispievateľov, ktorí si tu chcú indexovať svoje články a zvýšiť nielen svoju osobnú, ale aj univerzitnú prestíž. Vysvetlíme pojmy Impact Factor, scientometrické parametre, afinitu a poskytneme stručný manuál na publikovanie v databáze.

Institut for Scientific Information so sídlom vo Philadelphii je producentom a zároveň aj poskytovateľom služby Current Contents Connect. Táto služba ponúka pravidelnú týždňovú aktualizáciu obsahov indexovaných periodík (Table of Contents) z viac ako 8 400 titulov, čo predstavuje cca 5,4 milióna záznamov. Ide o znalostnú databázu vedeckých poznatkov do úrovne abstraktov s možnosťou prelinkovania sa na fulltexty vydavateľov Elsevier, Kluwer a Springer. Databáza slúži ako hlavný zdroj najnovších vedeckých a odborných informácií - primárnych i sekundárnych (zoznamy použitej literatúry) určených pre výskum a znalostnú ekonomiku. Na Slovensku je zároveň aj jedným z ukazovateľov hodnotiacich kritérií metodiky delenia dotačných zdrojov z rezortu MŠVVaŠ SR.

ISI Web of Knowledge zastrešuje odbory z biológie, biomedicíny a zdravotníctva, humanitných vied, chémie, informatiky a knihovníctva, matematiky, obchodu a ekonomiky, potravinárstva, špeciálnych prírodných vied, psychológie, spoločenských vied, stavebníctva, strojárstva, umenia, pedagogiky, poľnohospodárstva, zoológie a životného prostredia. Všetky periodiká z jednotlivých

odborov indexované v databáze CCC sú priebežne posudzované a aktualizované (2-4 x do roka). Ak sa v priebehu roka zistí, že niektorý časopis nespĺňa prísne požiadavky na odbornosť napríklad tým, že klesne obsahová úroveň publikovaného textu, zníži sa počet odkazov na použitú literatúru alebo sa objaví nadmerný prísun komerčných reklám, časopis vypadne z indexu databázy CCC. Stávajú sa aj prípady zániku periodika z nedostatku finančných zdrojov.

Rozdelenie databázy na edície: Agriculture, Biology & Environmental Sciences, Social & Behavioral Sciences, Clinical Medicine Life Sciences, Physical, Chemical & Earth Sciences, Engineering, Computing & Technology, Arts & Humanities.

Údaje spoločnosti Institute for Scientific Information, ktorú v roku 1960 založil Eugen Garfield, používajú pri hodnotení univerzít svetové rankingové inštitúcie. Jednou z nich je špičková hodnotiacia agentúra Academic Ranking of World Universities (ARWU) vydavateľstva Shanghai Jiao Tong University, ktorá pri zostavovaní rebríčka používa vybrané scientometrické ukazovatele periodík indexovaných práve v databáze

Web of Science (WOS) a Scopus. Nové inštitucionálne hodnotenie na svetovej parametre upravila v tomto roku ako prvá na Slovensku Univerzita Konštantína Filozofa a začína oceňovať úroveň vedeckého výskumu za publikačné aktivity sledovaním indexácie príspevkov zamestnancov a doktorandov denného štúdia v databázach konzorcií ISI Web of Knowledge a SCOPUS. Podmienkou na zaradenie do hodnotenia je okrem vyššie spomínanej indexácie v databázach korektný zápis údajov do univerzitného informačného systému KIS a autorom priznaná afinita (adresa) k UKF.

POMOCNÝ MANUÁL

1. Výber titulu periodika z databázy Current Contents Connect (Browse Journals)

Na stránku spoločnosti ISI Web of Knowledge sa používateľ UKF dostane iba v rámci intranetu univerzity priamo z webovej adresy univerzitnej knižnice www.uk.ukf.sk, kde je umiestnený piktoogramový odkaz na databázu ISI Web of Knowledge. Úvodné nastavenie databázy umožňuje vyhľadávanie vo všetkých subdatabázach konzorcia naraz a, preto je dôležité urobiť druhý krok pre výber databázy CCC. Kliknutím na záložku v prvom riadku s názvom „Select a Database“ sa používateľ dostáva na ponuku 4 databáz: Web of Science, CCC, MEDLINE a Journal Citation Reports. Po kliknutí na odkaz Current Contents Connect (1998-present)“ sa používateľ dostáva do úrovne samotného vyhľadávania v databáze karentov a po nastavení riadkového limitu v roľovateľnom poli číselníka „Publication Name“ a zapísaním presného názvu periodika (bez použitia diakritiky) sa overí aktuálna indexácia časopisu v databáze. Ak časopis nie je v indexovaní v databáze, systém odpovie: „Your search (shown below) found no records“.

Ďalšiu možnosť vyhľadávania a overovania indexácie v databáze CCC poskytuje pole s názvom „Browser Journals“. V tomto prípa-

de sa vyhľadávanie môže previesť dvomi spôsobmi: abecedným hľadaním podľa názvu časopisu, vyhľadávaním z ponuky siedmych nastavených edičných odborov. Výberom a kliknutím na jeden zo skupiny 7 odborov Arts & Humanities sa ponuka rozšíri o ďalšiu skupinu 34 vedných odborov, pričom nové kliknutie na jeden z nich vygeneruje zobrazenie zoznamu časopisov. Napríklad vybraný odbor PHILOSOPHY má v ponuke 142 titulov časopisov, vrátane slovenského periodika Filozofia registrovaného od roku 1998 až po súčasnosť. Kliknutím na vybraný časopis sa automaticky roztvára výber jednotlivých ročníkov a čísel až po úroveň abstraktov článkov.

2. Overenie impakt faktora časopisu v databáze Journal Citation reports

Impact Factor (ďalej IF) je meradlom kvality časopisov. Nie všetky karentované časopisy sú aj impaktované. V praxi to znamená, že pri akreditáciách univerzít sa nemusia zarátať do celkového hodnotenia kvality vysokých škôl. Overovanie časopisov na IF sa robí v databáze Journal Citation Reports.

Impact Factor je veličina, ktorá sa vypočíta súčtom všetkých citácií článkov príslušného časopisu za posledné 2 roky a po delí sa počtom všetkých článkov uverejnených v tomto časopise za posledné 2 roky. Impakt faktor býva väčšinou vytláčený na obale periodika, alebo ho vydavateľ uvádza vo vnútri časopisu. Stredná úroveň IF časopisov pri niektorých odboroch prírodných vied sa pohybuje na úrovni čísla IF 15,00. Takzvanú „hviezdu hodnotu“ IF má napríklad medzinárodný časopis Nature - 36.104, alebo Science, ktorý uvádza hodnotu IF na úrovni 31.377.

3. Kedy, ako a čo publikovať do databázy Current Contents Connect

Publikovať treba rozhodne vtedy, ak má autor čo ponúknuť vedeckej obci formou nových dopisí alebo neverejných informácií. Krité-

riá na zverejnenie príspevkov sú u každého vydavateľa karentovaného časopisu iné, ale vo všeobecnosti sa vyžaduje invenčnosť poznatkov, zhrnutie výsledkov viacročného výskumu či prínos nových a zatiaľ nezverejnených myšlienok. Mladý začínajúci autor by si k svojmu prvému publikovaniu mal prizvať za spoluautora skúsenejšieho kolegu, ktorého meno sa už v minulosti dostalo do indexu karentovaných autorov. Začínajúci autor si tým zvyšuje šancu a predpoklad na zverejnenie napísaného s zaslaného príspevku do databázy CCC. Vydavateľia často kladú dôraz na medzinárodnosť autorského kolektívu a niekedy dokonca vyžadujú medzikontinentálne autorské zloženie. Všeobecne platí, že čím je viac autorov článku, tým je aj väčšia šanca na zverejnenie. Existujú periodiká, ktoré uverejňujú príspevky s krátkym rozsahom strán (1-2 strany), kde je uvedený kolektív autorov zostavený z viac ako 90 ľudí. Treba pripomenúť, že väčšie autorské kolektívy sú typickou súčasťou časopisov zameraných na prírodné vedy. Spoločensko-vedné tituly majú vo väčšine prípadov nižší počet autorov (1 až 3).

Bežným štandardom je, že karentovaný príspevok cituje na konci v zozname literatúry minimálne 15-20 príspevkov podobnej témy. Pri niektorých časopisoch zameraných hlavne na prírodné vedy však niekedy nepostačuje redakčným radám ani dvoj až trojstranový súpis citácií a ich zápis je potrebné robiť v súlade s pokynmi jednotlivých vydavateľov, pričom sa treba riadiť medzinárodnou normou ISO 690 a ISO 690-2.

Existujú karentované časopisy, ktorých čísla sú zamerané monotematicky, iné majú polyfunkčný rozptyl zamerania. Mnohí vydavateľia často žiadajú od autorov okrem vedeckých článkov aj ich recenzné posudky. Príspevky často posudzujú redakčné rady medzinárodného zloženia, nájdu sa však aj vydavateľia, ktorí ich zasielajú nezávislým recenzentom príslušného vedného odboru

na samostatné posúdenie. O zaradení príspevku sa rozhoduje v troch až štyroch fázach, pričom sa autor nemusí vždy dozvedieť informáciu o zverejnení svojho príspevku. Dobrou správou pre autora je, ak mu vydavateľstvo zašle preprint článku.

Všetky dôležité pokyny pre písanie príspevkov sú k dispozícii na domovských internetových stránkach jednotlivých periodík. Súčasťou zahraničných webových stránok časopisov sú zverejnené pokyny pre autorov v záložkách s názvom „For authors“, kde sú uvedené potrebné údaje o rozsahu, štruktúre a forme príspevkov, ako aj o type používaného textového editora. Autor po zaslaní príspevku podpisuje s redakciou zmluvu o exkluzivite a záväzku, čo znamená, že v prípade jeho zverejnenia nebude poskytovať kópie iným redakciám na opätovnú tlač. Bežným zvykom zahraničných vydavateľov (nie všetkých) je fakt, že za zverejnenie príspevku sa platí a výška platby závisí od veľkosti článku a atraktivity časopisu.

4. Na čo treba dať pri písaní pozor

Je dobré, ak si autor pred písaním spätne prelistuje posledný ročník časopisu, do ktorého chce poslať článok, a to minimálne do úrovne abstraktov. Pozornosť treba sústrediť najmä na jednotlivé názvy uverejnených príspevkov a ich obsahové zameranie. Autor musí mať vnútorný pocit, že sa v článkoch „našiel“. Všímať si treba dĺžku a štruktúru príspevkov, pozrieť si počet spoluautorov i počet citácií v zozname použitej literatúry.

Dôležitou vizitkou každého prispievateľa je gramatická kvalita zaslaného textu, hlavne ak ide o časopis zahraničnej proveniencie. Vefa autorov „pohorí“ práve na tom, že pošle nesprávne preložený text s chybami. Odbornosť prekladov treba pred samotným zaslaním príspevku overiť a dať na jazykovú korektúru, alebo si zaplatiť preklad textu.

Príspevok treba poslať pod správnu a oficiálnu adresu zaregistrovanou v databáze Current Contents Connect: Constanite the Philosopher University, a nie pod názvom katedry alebo fakulty. Jednoznačná identifikácia zasielaných príspevkov uľahčuje a rýchlo špecifikuje príslušnosť článkov pri ich generovaní za určité časové obdobia pre štatistické výkazy akreditačných a hodnotiacich komisií.

Zoznam a úroveň IF súčasných slovenských impaktovaných periodík:

1. ACTA MONTAN SLOVACA - IF 0.134
2. ACTA PHYS SLOVACA - IF 3.250
3. ACTA VIROL - IF 0.547
4. BIOLOGIA - IF 0.628
5. BRATISL MED J - IF 0.345
6. CHEM PAP - IF 0.754
7. COMPUT INFORM - IF 0.356
8. CONTRIB ASTRON OBS S - IF 0.296
9. GEN PHYSIOL BIOPHYS - IF 1.146
10. GEOL CARPATH - IF 0.909
11. HELMINTHOLOGIA - IF 0.847
12. J ELECTR ENG-SLOVAK - IF 0.278
13. J FOOD NUTR RES - IF 0.769
14. J HYDROL HYDROMECH - IF 0.553
15. KOVOVE MATER - IF 0.471
16. MATH SLOVACA - IF 0.316
17. MEAS SCI REV - IF 0.400
18. NEOPLASMA - IF 1.449
19. WOOD RES-SLOVAKIA - 0.284

Záverčné zhrnutie postupu indexácie príspevkov:

1. výber vhodnej témy príspevku,
2. výber a prieskum indexácie vhodného periodika na publikovanie v databázach WOS a SCOPUS,
3. overenie hodnoty IF,
4. napísanie a úprava príspevku podľa nastavených vydavateľských kritérií,
5. textová a jazyková korektúra príspevku a jeho zaslanie do vydavateľstva so správnou afinitou UKF,
6. prípadné informácie poskytuje referát bibliograficko-informačných služieb - tel. +421 37 6408 101.

Ing. Peter Kružlík,
Univerzitná knižnica

Na študentskom domove Nitra Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre sa v piatok 2. marca 2012 konalo vyhodnotenie netradičnej tímovej matematickej súťaže.

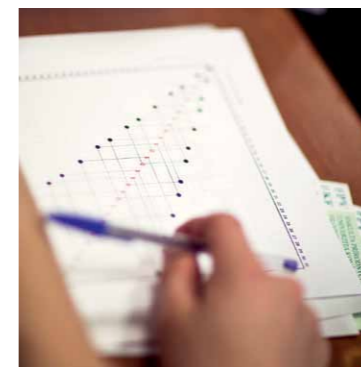
Súťaž sa konala 25. novembra 2011 na Katedre matematiky FPV UKF v Nitre a 27. januára 2012 na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave. V Nitre súťažilo dvadsaťdva žiakov zo štyroch gymnázií: Gymnázium Párovská, Gymnázium Golianova, Gymnázium sv. Cyrila a Metoda a Piaristické gymnázium sv. Jozefa Kalazanského; v Bratislave osemnásť žiakov z dvoch gymnázií: Gymnázium Grösslingova a Gymnázium Jura Hronca. Diplomy úspešným riešiteľom odovzdal dekan FPV prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., a vedúci Katedry matematiky FPV prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc. Matematická súťaž trojčlenných alebo štvorčlenných tímov zlo-

žených z 15-19 ročných žiakov má názov Matematický B-DAY. Pilotné kolo súťaže bolo na Slovensku prvýkrát uskutočnené v rámci riešenia projektu 7RP PRIMAS (www.primas-project.eu). V Holandsku, Nemecku a Belgicku má súťaž už niekoľkoročnú tradíciu a v roku 2011 sa súťaže v uvedených krajinách zúčastnilo 5 000 žiakov. Názov súťaže B-DAY je odvodený od B-formy osnov predmetu matematika na stredných školách v Holandsku. B-formu si vyberajú žiaci s orientáciou na prírodovedné a technické vzdelávanie, A-forma je určená žiakom s orientáciou na humanitné predmety. Pre zaujímavosť uvádzame, že v Holandsku organizujú aj matematickú A-lympiádu. Súťaž B-DAY bola zaujímavá nielen kontextom úloh, ktorý tvorili problémy teórie kombinatorických hier, ale aj formou organizácie samotnej súťaže. Výstupom, ktorý žiaci odovzdali, bol odborný článok s výsledkami matematického skúmania úloh a problémov, ktoré im boli predložené v texte zadania. Súťaž je tímová vo všetkých svojich dimenziách: tím expertov v Holandsku, ktorý vedie Henk van der Kooij z Freudenthalovho inštitútu Univerzity v Utrechte, Holandsko (www.fisme.uu.nl), pripravuje každoročne zadanie problémov. Tím vysokoškolských učiteľov a doktorandov FPV UKF v Nitre sa podieľal na preklade textov zadania a na oprave žiackych riešení. Workshop, ktorý bol s vyhodnotením súťaže a s odovzďávaním diplomov spojený, bol ukážkou vynikajúcej tímovej spolupráce mladých pedagogických, vedeckých pracovníkov KM FPV UKF v Nitre a doktorandov študijného programu Teória vyučovania matematiky. Riešenia problémov prezentovali: Mgr. Eva Uhrínová, Mgr. Mária Kóšová, Mgr. Štefan Havrilent,

PaedDr. Janka Melušová, PhD., a RNDr. Ľubomír Rybanský. Na vyhodnotení žiackych riešení a na príprave workshopu sa tiež podieľali: prof. RNDr. Jozef Fulier, CSc., doc. RNDr. Marta Vrabelová, PhD., PaedDr. Ján Beňačka, PhD., PaedDr. Ján Šunderlík, PhD., PaedDr. Gabriela Pavlovičová, PhD., PaedDr. Lucia Rumanová, PhD., Mgr. Miroslava Sovičová, Mgr. Gabriela Galliková a PaedDr. Eva Barčíková. Záznam workshopu bude spracovaný formou dokumentu vďaka spolupráci s Mediálnym centrom FF UKF v Nitre. Za kvalitnú fotogalériu organizátori ďakujú Bc. Ľubomírovi Balkovi z Oddelenia médií UKF v Nitre, ktorý je aj autorom úspešného loga a dizajnu-manuálu projektu PRIMAS. Riešiteľský kolektív projektu 7RP PRIMAS má ambíciu rozšíriť budúci ročník súťaže o ďalšie stredné školy na celom Slovensku. Naplnia tak jeden z cieľov projektu, ktorým je vytváranie prostredia a realizovanie aktivít vhodných na implementáciu objavného vyučovania matematiky na Slovensku. Pozitívna spätná väzba získaná nielen od súťažiacich žiakov ale aj od ich pedagógov potvrdzuje úspešnosť súťaže. Všetci sa tešíme na B-DAY v roku 2012.

doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD.,
Katedra matematiky FPV
foto: LB

VYHODNOTENIE TÍMOVEJ MATEMATICKEJ SÚŤAŽE B-DAY

NÁZOV SÚŤAŽE JE ODVODENÝ OD B-FORMY OSNOV PREDMETU MATEMATIKA NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH V HOLANDSKU

Primas
PROMOTING INQUIRY
IN MATHEMATICS AND SCIENCE
EDUCATION ACROSS EUROPE

NAŠI ŠTUDENTI ETNOLÓGIE NA CELOŠTÁTNEJ PREHLIADKE ŠVOČ V BRATISLAVE

NAŠI ŠTUDENTI A ABSOLVENTI SÚ MEDZI ETNOLÓGMÍ ROVNOCENNÝMI A REŠPEKTOVANÝMI PARTNERMI

Stalo sa už tradíciou, že každoročne sa stretnú študenti etnológie, kultúrnej a sociálnej antropológie zo všetkých univerzít na Slovensku, kde sa tieto disciplíny vyučujú, aby sa navzájom oboznámili so svojimi prácami.

Sú to buď víťazi fakultných kôl v študentskej vedeckej a odbornej činnosti, alebo tvorcovia tých najlepších prác, ktoré na katedrách v danom roku vznikli. Podľa

zúčastnených katedrií sa striedajú mestá, kde sa prehliadka koná: Nitra - Bratislava - Trnava. V tomto roku pripadla celoštátna prehliadka ŠVOČ na Bratislavu, kde bola zakomponovaná do 90. výročia výučby etnológie na Slovensku. Šiestnásteho februára 2012 na pôde Filozofickej fakulty Univerzity Komenského sa stretli nielen poslucháči katedrií etnológie z Bratislavy, Nity a Trnavy, ale aj študenti Katedry sociálnej antropológie Fakulty sociálnych a ekonomických vied UK v Bratislave a tiež hosť zo zahraničia,

poslucháčka etnológie z Masarykovej univerzity v Brne. Svoje práce prezentovali pred nezvyklo vzácnymi poslucháčmi, pretože na oslavy bratislavskej katedry prišli pozvaní hostia, poprední etnológovia z Maďarska, Poľska, Českej republiky a Bulharska.

Pre nás je potešiteľné, že študenti etnológie z UKF výrazne prispeli k celkovo veľmi dobrému dojmu z celého podujatia. Zúčastnili sa ho Daniela Rajniaková, z druhého ročníka magisterského štúdia a Jakub Líška a Ivana Michalcová z tretieho bakalárskeho ročníka. Predstavili ukážky zo svojich pripravovaných záverečných prác, ktoré reprezentovali pestrosť súčasného etnologického bádania. I. Michalcová sa prezentovala témou K problematike súčasných podôb predmanželského života v spoločenstve olašských Rómov (na príklade Rómov žijúcich v Nitre na Kalvárii). Priniesla zaujímavé informácie a pozorovania zo súčasného rodinného života Rómov, ktoré získala nielen terénnym výskumom, ale aj aktívnou prácou s Rómami v rámci trefosektorových aktivít. J. Líška, ktorý je aktívnym muzikantom v súbore Vršatec, nezaprel orientáciu nitrianskej katedry na etnomuzikológiu. V príspevku Interpretované štýly rómskych

predníkov z okolia Nových Zámok poukázal na možnosti analýzy starších hudobných záznamov a využitia nových poznatkov v súčasnej hudbe. O tom, že etnológia sa zďaleka nezaobrá len minulosťou, tradíciami či etnickými problémami svedčil referát D. Rajniakovej zo sveta virtuálnej komunikácie na tému Prejav identity a ritualizovaných vzorov správania sa v hyperpriestore na príklade vybraných sociálnych sietí. Všetky tri referáty mali ohlas. Jakub Líška o svojej výskumnej práci porozprával aj pred kamerami STV, ktorá prišla urobiť správu o oslavách bratislavskej katedry do relácie Kapura. Ivana Michalcová získala osobitné ocenenie – Cenu Mojmirá Benžu, ktorú tento etnológ z vlastnej iniciatívy v podobe finančnej odmeny už roky udeľuje najlepšiemu účastníkovi celoštátnej ŠVOČ, pričom oceňuje originalitu a prácu s materiálom z terénu. D. Rajniaková ukázala, že nitrianski etnológovia sa vedú popasovať aj s teoretickými konceptmi a jej interpretácia výskumov sociálnych sietí mala ohlas v publiku.

Práce budú reprezentovať UKF aj na medzinárodnom stretnutí študentov etnológie v Poľsku, ktoré v apríli organizujú krajiny višegradskej štvorky pod názvom Etnológia bez hraníc, tu sa stanú súčasťou pripravovaného zborníka z podujatia. Katedra etnológie a etnomuzikológie FF UKF je partnerom v tomto projekte.

Súčasnou oslavou 90. výročia výučby etnológie na Slovensku bol aj umelecký program v priestoroch SLUK-u v Rusovciach, kde opäť zažiarili naše etnologičky – pedagogičky aj študentky, združené v speváckej skupine Vranky. Aj keď výučba etnológie na našej univerzite je o 70 rokov kratšia než v Bratislave, niet pochyb o tom, že naši študenti a absolventi sú medzi etnológmi rovnocennými a rešpektovanými partnermi na poli ochrany a sprístupňovania kultúrneho dedičstva Slovenska.

Zuzana Beňušková,
Katedra etnológie
a etnomuzikológie FF

VALENTÍNSKA KVAPKA KRVI 2012

Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre sa dňa 23. februára 2012 pripojila k 17. ročníku celoslovenskej kampane „Valentínska kvapka krvi“, ktorú organizuje Slovenský Červený kríž v spolupráci s Národnou transfúznou službou SR a HTO nemocníc na celom Slovensku.

Tohtoročná kampaň bolo zameraná na oslovenie darcov krvi, a to najmä z radov mladých ľudí, ale aj ich rodinných príslušníkov. Tohtoročným heslom bolo: „Zachráň Romantiku. Daruj krv“. Veľmi nás potešilo, že sa i v univerzitných priestoroch do akcie

zapojili pedagógovia a študenti v počte 40 darcov, ktorí boli ochotní „kvapkami svojej krvi“ prispieť k záchrane zdravia a života tých, ktorí sa ocitnú v nečakannej situácii, odkázaní na najhumánnejší dar od iného človeka. Budeme sa snažiť vytvoriť tradíciu pre Študentskú a Valentínsku kvapku krvi. Najbližšie by sme chceli realizovať na univerzite pôde Študentskú kvapku krvi v období októbra 2012, Valentínsku kvapku krvi vo februári 2013 termín spresníme.

PhDr. Andrea Bratová,
Katedra klinických disciplín
a urgentnej medicíny FSVaZ

ŠTVORLÍSTOK DEŤOM

Moderátor Televízie Markíza Patrik Herman navštívil dňa 27. februára 2012 Fakultu sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre.

Predstavil projekt Občianskeho združenia Štvorlístok deťom, ktoré vzniklo v apríli 2008. Predstaviteli projektu sú Patrik Herman a Vladimír Maňka (poslanec Európskeho parlamentu a predseda Banskobystrického samosprávneho kraja). Cieľom projektu je letný tábor pre deti zo sociálne odkázaných rodín, siroty, polosiroty a týrané deti. Počas letného tábora je v popredí veľvážnamné na chvíľu vymaniť deti z prostredia smútku, nedostatku a problémov. Patrik Herman poukázal na fakt, že je dôležité, aby deti zabudli na smutné zážitky z tragických udalostí v rodine (na úmrtie rodičov, súrodencov či týranie), na dospelácke povinnosti (na manuálnu prácu v snahe zlepšiť sociálnu situáciu rodiny či starostlivosť o zdravotne postihnutého rodiča), na sociálne pomery (na staré a obnosené oblečenie a

obuv, kritickú striedmosť v stravovaní a pod.) a ukázať im, že život môže vyzeráť aj inak. Všetkých, ktorí sa zúčastnili na stretnutí s Patrikom Hermanom, oslovila jeho osobná zainteresovanosť a erudovanosť v spojitosti s projektom, empatický prístup a k problematike sociálneho cítenia. Celé stretnutie prebiehalo v priateľskej atmosfére. Študenti na FSVaZ prejavili záujem zúčastniť sa na projekte. Sme radi, že sme sa pridali a pomôžeme. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu a stretnutia.

PhDr. Andrea Bratová,
Katedra klinických disciplín
a urgentnej medicíny FSVaZ

VYMENOVANIE NOVÝCH DOCENTOV A PREDSTAVENIE NOVÝCH PROFESOROV

Dňa 1. marca 2012 predseda Vedeckej rady a rektor UKF v Nitre prof. RNDr. Libor Vozár, CSc., udelil vedecko-pedagogický titul „docent“ pracovníkom, ktorí uskutočnili habilitačné prednášky a obhájili habilitačné práce pred Vedeckou radou Filozofickej fakulty UKF v Nitre.

Vymenovanie docentov sa konalo za prítomnosti prorektorov: prof. RNDr. Márie Bauerovej, PhD., prorektorke pre vedeckovýskumnú činnosť, doc. PaedDr. Miroslava Tvrdoňa, PhD., prorektora pre vzťahy s verejnosťou a sociálne veci, doc. PaedDr. Marcely Verešovej, PhD., prorektorke pre celoživotné vzdelávanie, dekanov fakúlt: prof. PaedDr. Bernarda Garaja, CSc., dekana Filozofickej fakulty a prof. RNDr.

Ľubomíra Zelenického, CSc., dekana Fakulty prírodných vied UKF v Nitre a predsedkyne habilitačnej komisie na Filozofickej fakulte UKF prof. PhDr. Gabriely Miššikovej, CSc.

Za docentov boli menovaní: Mgr. Štefan Beňuš, Ph.D., Mgr. Vladimír Biloveský, Ph.D., PhDr. Alena Ďuricová, Ph.D., Mgr. Mária Hajnalová, Ph.D., PhDr. Jana Harťanská, Ph.D., PhDr. Martin Hetényi, Ph.D., Mgr. Magda Kučerková, Ph.D., PhDr. ThDr. Tomáš Pružinec, Ph.D., PhDr. Eva Švarbová, Ph.D.

Prítomným boli predstavení profesori vymenovaní prezidentom Slovenskej republiky 28. novembra 2011: prof. RNDr. Alžbeta Hegedúsová, Ph.D., a prof. PhDr. Anton Pokrivčák, Ph.D.

-red-

WORKSHOP V BRAUNSCHWEIGU

V dňoch 16. až 19. novembra 2011 sa v Braunschweigu konal workshop zameraný na problematiku konfliktov a ich riešenia v rámci dejepisného vyučovania.

Išlo o stretnutie pracovnej skupiny zostavenej v rámci projektu „Assessment, tutorial structures and initial teacher education of trainee students in the subjects 'Political/ Civic Education, Social/ Cultural Studies and History' in Europe – A comparative study“ koordinovanom univerzitou vo Viedni. Členmi pracovnej skupiny sú zástupcovia z Českej republiky (M. Homerová), Srbska (M. Šuica), Estónska (A. Radnusep), Ukrajiny (P. Vrbitska), Ruskej federácie (A. Krugov), hostujúceho Nemecka (I. Niehaus). Slovensko zastupovala členka tímu pracujúceho pod vedením doc. PhDr. Ladislava Rumana, CSc., koordinujúceho práce na projekte v rámci UKF v Nitre Mgr. Alena Feriancová, PhD. Workshop umožnil nadviazanie bližšej spolupráce s Inštitútom Georga Eckerta v Braunschweigu, ktorý je významným pracoviskom v celoeurópskom kontexte. Inštitút má k dispozícii najväčšiu európsku zbierku učebníc dejepisu, sociálnych vied a geografie v Európe.

Najstaršie exempláre pochádzajú zo 17. storočia, v dvadsiatom storočí fond pokrýva učebnice zo štátov celého sveta, čo umožňuje jedinečnú možnosť komparácie a analýzy učebných textov používaných v minulosti, aj v súčasnosti. Okrem prác v rámci pracovnej skupiny, výsledky ktorých budú začlenené do záverečnej projektovej správy, diskusií týkajúcich aktuálnych problémov dejepisného vyučovania, otázok prepájania dejepisu s výchovou k občianstvu, mali účastníci možnosť hovoriť o budúcich spoločných projektoch, ale v rámci neformálnej časti programu bola hosťujúcou inštitúciou pripravená aj prehliadka knižnice a možnosť diskutovať s poprednými odborníkmi v oblasti didaktiky dejepisu o nových výzvach. Závery workshopu ukázali zmysluplnosť vzájomných stretnutí a nepochybne sa stali základom pre ďalšiu spoluprácu v budúcnosti.

Mgr. Alena Mikulášová, PhD.,
Katedra histórie FF

ZASADNUTIE VEDECKEJ RADY

Vedecká rada UKF v Nitre na svojom zasadnutí dňa 1. marca 2012 prerokovala nasledovné materiály: **Správu o vedeckovýskumnej a ďalšej tvorivej činnosti UKF v Nitre za rok 2011 a Hodnotenie kvality výskumu na UKF v Nitre - mapovanie stavu na UKF.**

Vedecká rada schválila návrhy na predsedov komisií Univerzitnej grantovej agentúry (UGA): doc. Mgr. Adriany Réckej, PhD., za predsedu komisie č. 5 Umenie, a PhDr. Tomáša Sollára, PhD., za predsedu komisie č. 8 Sociálne vedy a zdravotníctvo. Členovia Vedeckej rady boli zároveň oboznámení s návrhmi na ocenenie publikácií pracovníkov a doktorandov UKF zverejnených v medzinárodných knižničných databázach Web of Knowledge (WoK) a Scopus.

-red-

UKF ČLENOM EURÓPSKEJ ORGANIZÁCIE PRE PROBÁCIU

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE JE UŽ DRUHÝ ROK ČLENOM EURÓPSKEJ ORGANIZÁCIE PRE PROBÁCIU (CEP).

Členstvu UKF v renomovanej európskej organizácii predchádzala účasť členov Katedry sociálnej práce a sociálnych vied Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF na niekoľkých medzinárodných podujatiach organizovaných CEP (Budapešť – 2006, Glasgow – 2008). CEP bola založená v roku 1981 z iniciatívy probačných služieb desiatich štátov Európy. Dôvodom bol fakt, že na konci 70-tych rokov boli západoeurópske štáty svedkom narastajúceho počtu neeurópanov v ich väzenskej populácii, čo bol v tom období nový fenomén (Ceron,

Tigges, 2011). CEP sa orientuje na výmenu informácií z politiky, praxe a výskumu z oblasti probácie. Ročne organizuje 6 konferencií, prevádzkuje webovú stránku (súčasťou ktorej je i register expertov z danej oblasti), dvakrát mesačne vydáva newsletter, pravidelne aktualizuje a publikuje informácie o systémoch probácie v renomovanej vedeckej monografii kolektívu autorov („Probation in Europe“) a trikrát ročne vydáva Európsky probačný žurnál (Eurovista). Významným atribútom CEP je medzinárodné sieťovanie. Na začiatku roku 2011 malo CEP

takmer 80 členov (probačné služby, ministerstvá spravodlivosti, mimovládne organizácie, univerzity, individuálni členovia) reprezentujúcich 31 európskych štátov alebo 35 európskych jurisdikcií (Ceron, Tigges, 2011). Medzinárodné sieťovanie organizácií pôsobiach v oblasti probácie v rámci vedy, vzdelávania, výskumu a praxe je determinantom uplatňovania „lege artis“. Vo vysokoškolskom štúdiu odboru aplikovaná sociálna práca na Katedre sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ je predmet sociálna práca v trestnej justícii,

ktorý sa obsahovo zameriava na nové vedecké a praktické poznatky z oblasti probácie, implementovaný v magisterskom stupni štúdia. Súčasný stav probácie v podmienkach SR možno charakterizovať ako kritický. Oddelenie probácie a mediácie na MS SR bolo v priebehu roka 2011 zrušené a nahradené novým oddelením pre prevenciu kriminality a mediáciu. Na tomto oddelení pôsobí jeden pracovník rezortu, ktorý v súčasnosti pripravuje analýzu súčasného stavu probácie a mediácie v trestných veciach a zároveň i koncepciu rozvoja. Ďalšími argumentmi je absencia podpory kriminologického výskumu, nízky počet probačných a mediálnych úradníkov a nedostatok finančných prostriedkov orientovaných na dlhodobú stratégiu rozvoja probácie v kontexte Slovenskej republiky.

PhDr. Martin Lulei, PhD.,
Katedra sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ

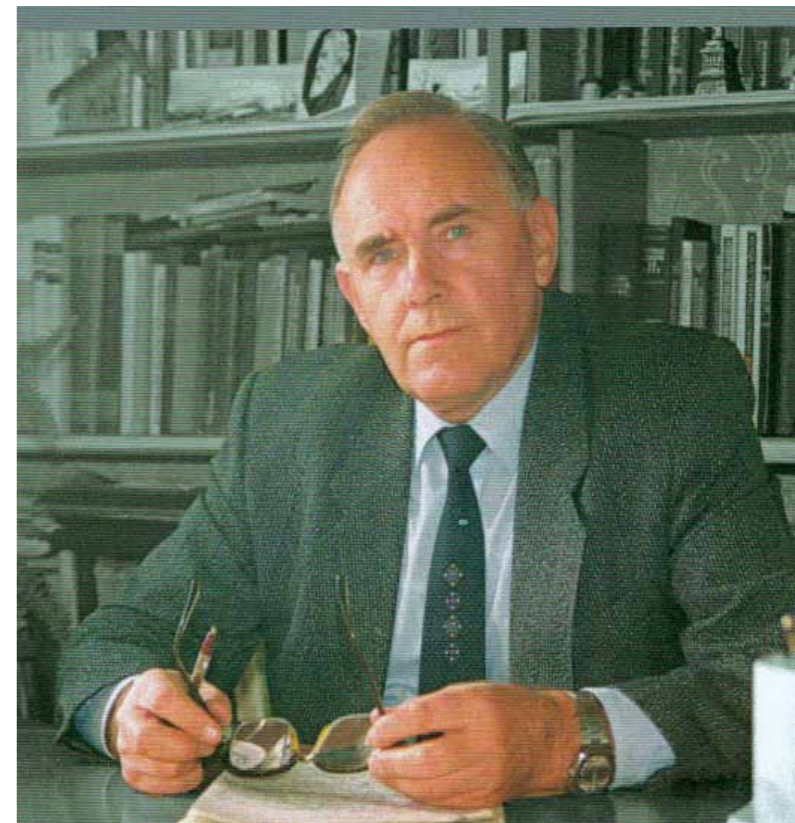
ROZLÚČKA S PROF. ANDREJOM ČERVENĀKOM

VERÍME, ŽE „ČUVSTVO LOKŤA“, KTORÉ SI VŽDY ZDÔRAŽŇOVAL, BUDE V RUSISTICKEJ KOMUNITĚ NAPŔĀNÉ

Dňa 16. februára 2012 sa slovenská rusistika rozlúčila s prof. PhDr. Andrejom Červeňákom, DrSc. Vysokoškolským učiteľom a literárnym vedcom. Emeritným profesorom Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v študijnom odbore ruská literatúra. Smrť ho zastihla náhle – 11. februára 2012 – v plnom pracovnom nasadení.

Prof. PhDr. Andrej Červeňák, DrSc. sa narodil 22. mája 1932 v Šarišskom Štiavniku. Maturoval v roku 1952 na grécko-katolíckom (ruskom) gymnázii v Prešove, vysokoškolské vzdelanie získal na FF UK v Bratislave (ruský a slovenský jazyk). V roku 1957 nastúpil na Katedru rusistiky Prešovskej Pedagogickej fakulty, neskôr FF UPJŠ v Prešove. V rokoch 1967 – 1969 bol jej prodekanom. V roku 1970 bol prepustený zo školských služieb za „antiruské a antisocialistické postoje v roku 1968“. Na vysokú školu – Pedagogickú fakultu v Nitre nastúpil po siedmich rokoch, v roku 1977. Po novembri '89 sa stal vedúcim katedry. To, že dnes katedra rusistiky predstavuje konsolidované vedecko-pedagogické pracovisko, ponúka takú paletu študijných možností je aj preto, že v tých zlomových rokoch Nitriansku rusistiku dokázal udržať a nasmerovať. Kolektív katedry stmelil a vedecky vyburcoval okolo výskumu ruskej moderny. Prof. PhDr. Andrej Červeňák, DrSc., bol od roku 1992 aj člen predstavenstva Spolku slovenských spisovateľov (SSS) a tajomník nitrianskej odbočky

SSS, predseda Asociácie rusistov Slovenska a podpredseda Medzinárodnej asociácie učiteľov ruského jazyka a literatúry (1994 – 1995), člen medzivládnej slovensko-ruskej komisie pre ekonomickú, hospodársku a kultúrnu spoluprácu (1997 – 1998), od roku 2000 predseda komisie pre udeľovanie vedeckých hodností PhD. (literárna veda) a DrSc. (slovenskej literatúry). V roku 2000 mu prezident Ruskej federácie udelil Rad Alexandra Sergejeviča Puškina „za veľký osobný prínos pre rozvoj rusko-slovenských vzťahov“, v roku 2002 mu prezident SR udelil Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za „rozvoj esteticko-antropologickej koncepcie literatúry“. Jeho spoločenskú rehabilitáciu ukončil v roku 2008 predseda vlády Slovenskej republiky Róbert Fico udelením „Pamätného listu pánovi Andrejovi Červeňákovi ako prejav vďaky za občianske a vlastenecké postoje, intelektuálne výkony, za obhajobu hodnôt demokracie a sloboda Prebudenej spoločnosti roku 1968“. Prof. PhDr. Andrej Červeňák, DrSc., je autorom desiatok samostatných vedeckých publikácií, editorom a spoluautorom zborníkov z oblasti literárnovednej rusistiky, slovakistiky, komparistiky a poetiky, viac ako 500 štúdií v domácich i zahraničných časopisoch a zborníkoch, editorom a vedeckým redaktorom 12 ročníkov Almanachu Nitra. Začínal ako komparatista Vajanský a Turgenev, neskôr ako estetický antropológ Človek v literatúre, Dostojevskij, čiastočne ako translátológ Literárno-teroretickej reflexie a slovakista – Desať ... Dvadsať ... Tridsať statí o slovenskej literatúre. Také sú zhruba tematicko-problémové

okruhy jeho tvorivosti. Vykrýštalizovali sa v procese aktivít, ktoré materializoval vo výskumnej a editorskej práci (v cykloch zborníkov Acta Litteraria Rossica, Ruská moderna, Biele miesta, Almanach Nitra a zborníky Život a dielo ... súčasných slovenských autorov). Ich spoločným menovateľom je esteticko-antropologická koncepcia bádania, ktorá umenie a literatúru chápe ako esteticko-antropologickú a duchovnú aktivitu človeka (autora) o človekovi (literárny text) pre človeka (recipienta umenia). Táto koncepcia rešpektuje všetky koncepcie literatúry – od hermeneutiky sacra a profana cez biografické, filologické, estetické, etické atď. koncepcie až po súčasnú fenomenológiu, dekonštruktivizmus, naratológiu atď. Esteticko-antropologická ontológia a gnozeológia, axiológia a recepcii, ktoré vznikli z poznávania Dostojevského tvorby Človek v literatúre, Tajomstvo Dostojevského, Dostojevského sny tvoria metodologicko-metodický základ celej jeho editorskej, vedecko-výskumnej a literárno-kritickej aktivity. Taký charakter majú aj posledné jeho knižné publikácie: Človek a text, Človek v texte, Reflexie esteticko-antropologické, Reminiscencie esteticko-antropologické, Don Quijote a iDiOt,

Ruskaja literatúra v vospriatí prof. A. Červeňáka a ďalšie. O prínose jeho esteticko-antropologickej koncepcie svedčí aj zborník prác cca 40 slovenských, českých a ruských autorov Esteticko-antropologická koncepcia literatúra a Andrej Červeňák.

Vážený pán profesor, pre nás si bol kolegom a priateľom. Chceme Ti Andrej poďakovať za Tvoju korektnosť, za Tvoj rozhľad a najmä nadhľad. Veríme, že „čuvstvo lokťa“, ktoré si vždy zdôrazňoval, bude v rusistickej komunite napŕšané. Hovorí sa, že človek žije, pokiaľ má naňho kto spomínať. Určite na Teba nezabudnú generácie študentov a doktorandov, ktorých si vychoval. My všetci, s ktorými si sa stretával. A budú Ťa spoznávať tí, ktorí sa raz zoznámia s Tvojimi prácami. Profesor Andrej Červeňák bol literárny vedec a pedagóg. Jeho dielo ostane v prieniku oboch priestranstiev. Profesor Andrej Červeňák bol však predovšetkým Človek. V Andrejovi Červeňákovi odišiel vynikajúci vedec, vynikajúci pedagóg a vynikajúci človek. Česť jeho pamiatke!

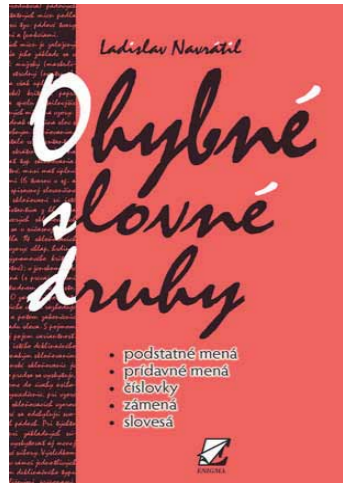
prof. PhDr. Jana Sokolová, CSc.,
Katedra rusistiky FF

ZA DOCENTOM LADISLAVOM NAVRÁTILOM

ŽIVOTA KNIHA ZAVRELA SA, PÍSANÁ SRDCOM...

Devätnásteho októbra minulého roku opustil naše rady v šesťdesiatom štvrtom roku života pracovník Katedry slovenského jazyka FF UKF v Nitre, vysokoškolský učiteľ, kolega a priateľ doc. PaedDr. Ladislav Navrátil, PhD.

Nie je ľahké pri odchode dobrého človeka, pedagóga, manžela, otca, starého otca vyjadriť veľký bôľ nášho srdca. Spomienky na kolegu Ladislava Navrátila môžeme rozdeliť do dvoch rovín: na pedagogickú, takpovediac, profesijnú a na osobnú, takmer súkromnú. Ladislav Navrátil si mladších kolegov získal svojim príkladným rodinným životom, svedomitou a pracovitosťou v jeho dlhoročnej pedagogickej, didaktickej a vedeckovýskumnej činnosti. Jeho skutočná kolegja-

lita sa prejavovala v zdvorilosti, ohľaduplnosti, priateľskosti, aj keď medzi nami bol istý generačný rozdiel. Vždy ochotne poradil,

pomohol, pretože bol tvorivým, usilovným a metodicky fundovaným pedagógom, ktorý k svojmu učiteľskému povolaniu pristupoval so všetkou zodpovednosťou, dobre pripravený a s maximálnym profesionálnym a ľudským zaujatím.

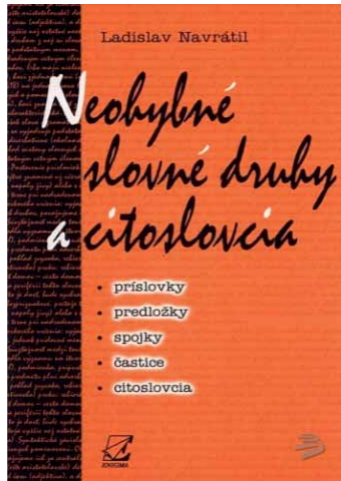
Bol človekom, ktorý mladej generácii sprostredkovoval nielen odborné overené poznatky, ale rozvíjal ich jazykové myslenie a čítanie, zmysel pre jazykovú kultúru. Svoje výsledky vedeckej práce prezentoval nielen vo vedeckých, odborných štúdiách a článkoch, v recenzovaných zborníkoch, ale najmä v učebných príručkách,

ktoré sa stali základnou literatúrou pre štúdium morfológie slovenského jazyka. Napriek ťažkej chorobe šíril okolo seba stále optimizmus a jemu vlastný humor. Veril, že sa vráti medzi „svojich“ študentov, ktorí ho mali radi a vysoko hodnotili jeho odbornosť, intelektuálnu komunikáciu a metodické postupy. Ladislav Navrátil sa hneď po

skončení štúdia na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Trnave začal orientovať na pedagogickú činnosť. Vyučoval na základných deväťročných školách v okrese Nové Zámky a zároveň si svoje pedagogické skúsenosti rozširoval externým doplňujúcim štúdiom a vlastnou publikačnou činnosťou v metodických časopi- soch Komenský, Slovenský jazyk a literatúra v škole a v Učiteľských novinách.

Vo funkcii odborného asistenta pracoval od roku 1982, najskôr na Katedre slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty UK v Bratislave so sídlom v Trnave a od delimitácie na Pedagogickú fakultu v Nitre (1986) nepretržite pracoval na Katedre slovenského jazyka. Začal sa orientovať na zvukovú a morfológickú oblasť jazyka. Popri tom sa zaoberal metodickými otázkami výučby slovenského jazyka ako materinského a štátného jazyka, ako aj špe-

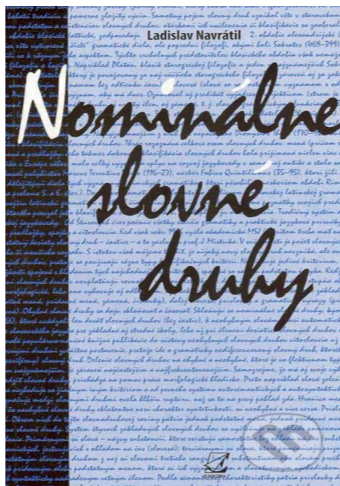

cifickými problémami pravopisu slovenského jazyka. Zanechal po sebe desiatky príspevkov, ktorých cieľom bolo pomôcť študentom a ostatným záujemcom zvyšovať úroveň pravopisných vedomostí Slovákov. Výsledky vlastnej vedeckovýskumnej činnosti tvorivo aplikoval v jazykových príručkách Nominálne slovné druhy (2002, 2005, 2009), Neobybné slovné druhy (2001, 2003, 2009) a Slovesá - kráľovský slovný druh (2009). Okrem toho je spolu- autorom publikácie Pravopis - praktická príručka slovenského pravopisu s cvičeniami a diktátmi (2005), ktorá sa používa pri výučbe študentov odboru predškolská a elementárna pedagogika. K

vedeným publikáciám treba ešte priradiť desiatky prác v domácich a zahraničných zborníkoch, odborné články a príspevky vo vedeckých a metodických časopi- soch a tiež recenzie.

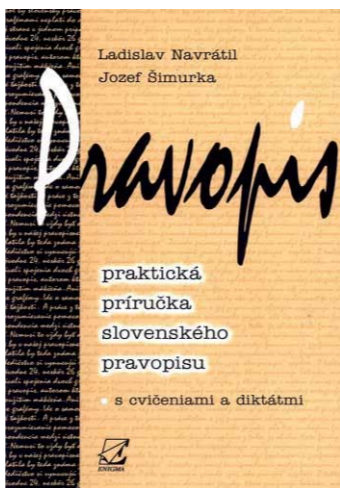
Treba podotknúť, že jeho pracovnú etiku výrazne charakterizovala autorská zdržanlivosť a prísna sebakritická striednosť. Aktívne spolupracoval s viacerými sloven- skými denníkmi a periodikami. Prispieval do časopisu Kultúra slova, pričom sa zameriaval na objasňovanie parciálnych otázok morfológickej a zvukovej roviny.

Pre Katedru slovenského jazyka FF UKF v Nitre je veľkou stratou,

že Ladislav Navrátil náhle uzavrel svoju diskusiu so životom. Aj keď od nás odišiel, zostane v našej pamäti, zostane v nás kus jeho ľudského a pedagogického odkazu, ktorým dokázal a vlastným príkladom života aj potvrdil, že je možné žiť svoj život podľa ideálov, ktoré uznával. V mene kolegov vďaka za taký príklad života.

PaedDr. Renáta Hlavatá, PhD.,
Katedra slovenského jazyka FF

ZUZANA ULIČNÁ

MUSÍM SA PRIZNAŤ, ŽE SOM SI THAJSKÉ DETI VEĽMI OBLÚBILA

Na našej univerzite ste absolvovali štúdium anglického jazyka a literatúry a etickej výchovy na Filozofickej fakulte. Ako si spomínate na roky strávené v Nitre?

Na štúdium v Nitre budem vždy spomínať s úsmevom na tvári. Štúdi- dum ma bavilo, mali sme výborných pedagógov a zaujímavé predmety. Nezabudnem na dobrý kolektív spolu- žiakov a príjemný študentský život.

Počas vysokoškolského štúdia sa vám dvakrát podarilo vďaka štípen- diám študovať v zahraničí. Kde to bolo? Ako by ste porovnali jednotlivé školské systémy?

Moja prvá skúsenosť so štúdiom v zahraničí bola v Anglicku, v meste Wolverhampton. Oceňovala som hlavne praktickosť vo výučbe ako učiteľ. Systém štúdia nás pobádal k tvorivému a aktívnemu prístupu, odbúraním mechanického učenia sme dostali viac priestoru k reálnemu precvičovaniu. Okrem štúdia sme mali aj zaujímavu vyplnený voľný čas. Chodili sme na výlety po okolí, navští- vili sme kúpeľné mesto Bath, mesto Birmingham a hrad Windsor.

Druhý krát sa mi podarilo študovať na Inštitúte vzdelávania v Skaarupe v Dánsku. Bola tu rodinná atmosféra a hoci som bola zahraničný študent, cítila som sa ako doma.

Na seminároch sme hlavne viedli diskusie na daný text, v ktorých mal každý možnosť vyjadriť svoj názor. Mali sme aj veľa aktivít v dvojiciach, skupinách takže sme stále komu- nikovali a tým sa učili jeden od druhého.

Po ukončení štúdia ste sa vrátili na rodný Liptov a učili ste angličtinu i etiku. Pripravila vás univerzita v tomto smere „na všetko“? Prípadne, čo ste sa naučili až v praxi?

Univerzita mi dala pevný základ, z ktorého som sa mohla odraziť a stavať na ňom v praxi. Každá skúse- nosť v učení ma naučila, že si treba získať dôveru študentov a byť k nim aj ľudský a empatický. Posudzovať každého žiaka individuálne a ukázať mu, čo všetko vie. Učenie hrovou formou urýchľuje pokrok v poznávaní nových jazykových zručností.

Vaša posledná skúsenosť zo Slovenska s učením anglič-

tiny je zo Skalice, konkrétne z medzinárodného inštitútu vzdelávania. Tam ste „zabrdli“ aj do marketingu. V čom sa táto skúsenosť líšila od pred- chádzajúcej?

Bolo to niečo úplne iné, ako učiť v štátnom školstve, malá firma, kde som okrem učenia pripravovala propagačné materiály, rokovala s klientami. Pre našich študentov sme ponúkali aj kurzy 'sité na mieru', tak- že ja ako laik v práve, som si musela naštudovať a následne učiť právnickú angličtinu. Určite túto pracovnú skúsenosť hodnotím ako veľký krok vpred.

Exotické Thajsko... Ako sa našinec dostane k učeniu na tamojšej škole? O akú školu išlo? Aké boli vaše začiatky?

Treba len nabrať odvahy, ovládať anglický jazyk, mať prax a hlavne dobrodružného ducha. Všeobecne sa vyžaduje certifikát TEFL a byť native speaker, no ak máte vyštudovanú angličtinu na VŠ a dokážete im, že aj non-native speaker vie dobre naučiť, ponúknú vám ročnú zmluvu a vybaví aj pracovné víza.

Učila som na Hua Hin Salesian School (Vitthayalai School) v meste Hua Hin, ktoré je 200 km južne od Bangkoku. Je to prestížna súkromná katolícka škola, na ktorej študuje skoro 4000 študentov od 3 do 18 rokov. Škola si zakladá na tradíciách a zvykoch a pre mňa bolo silným zá- žitkom byť toho všetkého súčasťou. Toto sa nedá opísať, treba to zažiť.

Bolo náročné zvyknúť si na iný sys- tém výučby, hodnotenia, prostredie, nových kolegov a študentov. Ale zároveň veľká výzva, keďže som na škole bola skoro jediná z Európy a bol to jednoducho iný svet ako u nás.

Ákí sú Thajčania? Ako by ste charakterizovali svojich študentov? Ako ste s nimi komu- nikovali?

Medzi plusy by som zaradila abso- lútnu pohodu, žiadny stres – tomu sa Thajčania vyhýbajú. Ďalší obrovský rozdiel je, že Thajčania sa naozaj usmievajú, hovorí sa, že poznajú 7 druhov úsmevov. Sú v pohode 'sabai, sabai', pokora a úcta za každých okolností, aby si zachovali tvár. Sú úslužní, aj keď niekedy turistov zneužívajú na svoj biznis. Spočiatku som si nevedela pred- stavať, ako budem komunikovať

so žiakmi, keďže bola medzi nami jazyková a kultúrna bariéra. Ale musím sa priznať, že som si thajské deti veľmi obľúbila. Sú vďačnejšie a viac si vážia učiteľov, učia ich tu rešpektu a pokore, aj keď deti sú len deti a asi su všade podobné. Naozaj som sa tešila na každú hodinu o to viac, keď som zistila, že k nim mám bližšie ako thajskí učitelia. Prostredníctvom hier, scénok a pesničiek rýchlejšie získavali komunikačné zručnosti. Tiež som ich v každej triede rozdelila do tímov a ich súťaživý duch ich motivoval natoľko, že aj slabší žiaci sa zapájali a postupne strácali strach z angličtiny.

Na čom sa zakladá systém učenia thajských učiteľov?

Zakladá sa na disciplíne, žiaci si nedovolia vôbec vyrušovať, taká mierne spartanská výchova, bežne dostanú aj pravítkom po rukách. Na hodinách angličtiny sa kladie dôraz na gramatiku, cvičenia, ale schopnosť komunikovať je vedľajšia. Aj toto je hlavný dôvod, prečo chcú školy zahraničných učiteľov, naučiť ich hovoriť.

Zažili ste nejakú naozaj ťažkú situáciu, kedy ste si povedali „bolo mi toto treba“?

Tri krát do týždňa som učila 50 detí a ich úroveň angličtiny bola veľmi slabá, ťažkých 60 minút, keď som ani len netušila, koľko z nich mi rozumie. Zapájala som mimiku, gestikulovala, kreslila na tabuľu a dúfala, že neuro- bím zo seba blázna, ale kreatívneho učiteľa. A situácia z iného súdka, keď kamarátku poprhliha medúza a išlo doslova o život, vtedy odporúčam ísť hneď do nemocnice.

Ako sa vám pozdávala krajina, podnebie...?

V Thajsku je relatívne priaznivé a prí- jemné podnebie, a teda je vhodnou krajinou na celoročné cestovanie. Thajské podnebie je tropické, je známe svojimi vysokými teplotami a tiež vlhkosťou. Thajsko je krajinou zaujímavých a nádherných miest a zábavy. Vyberie si naozaj každý. Spá- jajú sa tu tradície a moderné umenie, príezračné more na juhu a tajomné diaľky na severe. Thajská gastronómia vraj patrí medzi tie najlepšie na svete a ja to len potvrdzujem. Navyiac je tu všetko relatívne lacné, takže si môžete dopriať aj luxus ako masáž a večeru v Hilton hoteli. Thajsko je jednoducho krajina plná lákadiel, farieb, vóni, chuti, krásna príroda, pláže a človek to musí vidieť, aby uve- ril a pochopil.

V súčasnosti ste opäť na Slovensku. Čomu sa venujete? Aké sú vaše plány do blízkej i vzdialenejšej budúcnosti?

Tento týždeň som bola na pohovore v marketingovej agentúre, ktorá chce rozbehnúť jeden projekt, ktorý súvisí aj s kurzami anglického jazyka. Verím teda, že od marca sa budem opäť venovať mojej profesii a zároveň záľube - učeniu angličtiny. Samo- zrejme, keďže milujem cestovanie, ušetrené peniaze pôjdu na dovolenku v Thajsku, ale tento krát si ho budem vychutnávať ako turistu. Ak by mal niekto záujem ísť do Thaj- ska, či už ako turista, alebo pracovne, rada poradím. Mój e-mail je zulicna@gmail.com.

Ďakujem za rozhovor.
Jana Krajčovičová

NOVÉ TECHNOLOGIE V ÚRADNOM PREKLADĚ A TLMOČENÍ

POSTREHY Z KONFERENCIE KOMORY SÚDNYCH TLMOČNÍKOV ČESKEJ REPUBLIKY

V dňoch 2. až 4. februára 2012 sa v Prahe pri príležitosti 15. výročia založenia Komory súdnych tlmočníkov Českej republiky (KST ČR) uskutočnila medzinárodná konferencia pod názvom Zvyšovanie profesionality právnych prekladov a súdnych tlmočníkov: nové technológie.

Konferencia sa konala v atraktívnych priestoroch Justičnej akadémie za účasti úradných prekladateľov a tlmočníkov z takmer 20 krajín Európy a Ázie. K základným témam diskusných príspevkov patrili prenikanie nových technológií do úradného prekladu a tlmočenia, nové technológie pre úradných tlmočníkov znakového jazyka, využitie videokonferenčných zariadení pri výsluchoch na diaľku v trestno-právnych konaniach, počítačom podporovaný preklad, prekladové pamäte a systém odmeňovania úradných tlmočníkov a prekladateľov v európskych krajinách. Simultánne tlmočenie z/do jazyka

nevýhody, resp. na právne aspekty a technické otázky tohto spôsobu tlmočenia pri dokazovaní v trestnom konaní. Ďalším diskutovaným tematickým okruhom konferencie bolo zmysluplné využitie počítačom podporovaného prekladu a prekladových pamätí pri preklade právnych textov. Keďže prekladatelia pri svojej činnosti zaznamenávajú čoraz väčší dopyt po preklade právnych textov, má pre nich zásadný význam rýchly a spoľahlivý prístup k autentickému zneniu referenčných textov. Túto potrebu riešia aj najrôznejšie podporné nástroje a softvérové aplikácie. Jeden z týchto efektívnych nástrojov pod názvom EU Law Translation predstavil na konferencii Jan Adámek. Aplikácia, ktorú sám vytvoril, je určená na vyhľadávanie výrazov a slovných spojení v dvoj-, resp. viacjazyčných textoch EÚ. Aplikácia sťahuje texty z databáz EÚ ako Publications Office, EUR-lex, EU Bookshop a i. Okrem iných výhod umožňuje táto aplikácia profesionálnym prekladateľom šetriť čas pri vyhľadávaní termínov či slovných spojení a zvyšovať tak vlastnú konkurencieschopnosť. Naoko stále viac textov (nielen právnych) vychádza práve z európskej legislatívy, je vďaka tejto aplikácii možné nájsť celé pasáže, ktoré sa tak čiastočne alebo celkom zhodujú s textom určeným na preklad.

českého, anglického a francúzskeho zabezpečovali študentky magisterského odboru Tlmočníctvo z Ústavu translatológie FF UK v Prahe.

Príspevky, ktoré na konferencii odzneli, priamo či nepriamo reflektovali základné myšlienky Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní. Liese Katschinka, predsedníčka Asociácie európskych súdnych prekladateľov a tlmočníkov EULITA, upozornila vo svojom vstupe o. i. na jednu z požiadaviek, ktorá je zakotvená v bode 6 uvedenej smernice, a síce na potrebu využitia komunikačných technológií ako videokonferencia, telefón alebo internet, pokiaľ sa na zaručenie spravodlivého procesu nevyžaduje fyzická prítomnosť tlmočníka pri výsluchu obvinenej resp. obžalovanej osoby. Zavedenie nových technológií do činnosti úradných tlmočníkov a prekladateľov sa tak za účelom zrýchlenia a zefektívnenia prijímania rozhodnutí v cezhraničných trestnoprávnych konaniach stáva neodmysliteľným faktom. Podstatná časť príspevkov bola preto zameraná na možnosti a doterajšie skúsenosti s tlmočením prostredníctvom videokonferenčného zariadenia, na jeho výhody a

Osobitá pozornosť bola na konferencii venovaná využitiu nových technológií pri tlmočení znakového jazyka a jeho špecifikám. O skúsenosť, ako je súčinnosť všetkých zúčastnených práve pri tlmočení výsluchu prostredníctvom videokonferencie mimoriadne dôležitá, sa podelili s účastníkmi konferencie nielen tlmočníčky znakového jazyka, ale i sudca jedného z obvodných súdov v Prahe, ktorý participoval na simulovaných výsluchoch tlmočených do znakového jazyka.

Na potrebu implementácie požiadaviek Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní aj do vysokoškolskej prípravy budúcich prekladateľov a tlmočníkov poukázali vo svojich príspevkoch viacerí účastníci konferencie. Jednou z nich bola aj Ivana Čeňková, renomovaná profesorka pre odbor translatológie a zároveň prodekanka pre zahraničné vzťahy FF UK v Prahe, ktorá vo svojom príspevku predstavila aktuálne projekty, nové predmety a formy a metódy výučby na Ústave translatológie (ÚTR) FF UK, ktoré s implementáciou nových technológií do procesu tlmočenia a prekladu bezprostredne súvisia. Za zmienku stojí určite príprava

študentov na rôzne tlmočnicke situácie typu videokonferencie, videoprenosy, tzv. remote interpreting (tlmočenie na diaľku), chat, tlmočenie po telefóne a pod. v rámci realizácie projektov spoločných videokonferencií pre nácvik simultánneho a konzekutívneho tlmočenia s partnerskými univerzitami konzorcium European Masters in Conference Interpreting (EMCI). Ďalšou novinkou, s ktorou ÚTR FF UK prišiel je tzv. i-coaching. Študenti translatológie si svoje konferenčné tlmočnicke zručnosti môžu prostredníctvom prenosu cez SKYPE vyskúšať pod dohľadom skúsených tlmočníkov pôsobiacich v Európskom parlamente a Európskej komisii, ktorými sú zároveň počas tlmočenia kontrolovaní a hodnotení. Na internetovej stránke ústavu sú pravidelne zverejňované odkazy na záznamy uskutočnených videokonferencií, ktoré je možné využiť na ďalší nácvik tlmočenia a pre porovnanie vlastného tlmočnickeho výkonu s výkonmi kolegov z iných kurzov.

V rámci celoživotného (ďalšieho) vzdelávania ponúka ÚTR FF UK v spolupráci s DG INTE Európskeho parlamentu, DG SCIC Európskej komisie a konzorcium prestížnych európskych tlmočnickej univerzít dvojsemestrálny kurz konferenčného tlmočenia pre európske štruktúry (European Masters in Conference Interpreting). Kurz je určený pre absolventov vysokoškolského štúdia s vysokým stupňom jazykovej a kultúrnej kompetencie v materinskom jazyku a príslušných cudzích jazykoch. Toto rozširujúce štúdium má už svojich prvých absolventov, z ktorých mnohí získali na základe úspešného absolvovania záverečnej skúšky Európsky certifikát European Masters in Conference Interpreting. Zmeny v európskej legislatíve týkajúce sa presadzovania práva na obhajobu v trestnom konaní a s tým súvisiaceho práva na tlmočenie a preklad (realizovaného aj prostredníctvom nových technológií) nájdu svoju inšpiráciu a odozvu akiste aj v rámci výučby prekladu a tlmočenia na novosformovanej Katedre translatológie FF UKF a v rámci seminárov a workshopov organizovaných pravidelne Tlmočnickým ústavom FF UKF pre prekladateľov a tlmočníkov z praxe, ktorí sa o preklad právnych textov a súdne tlmočenie zaujímajú.

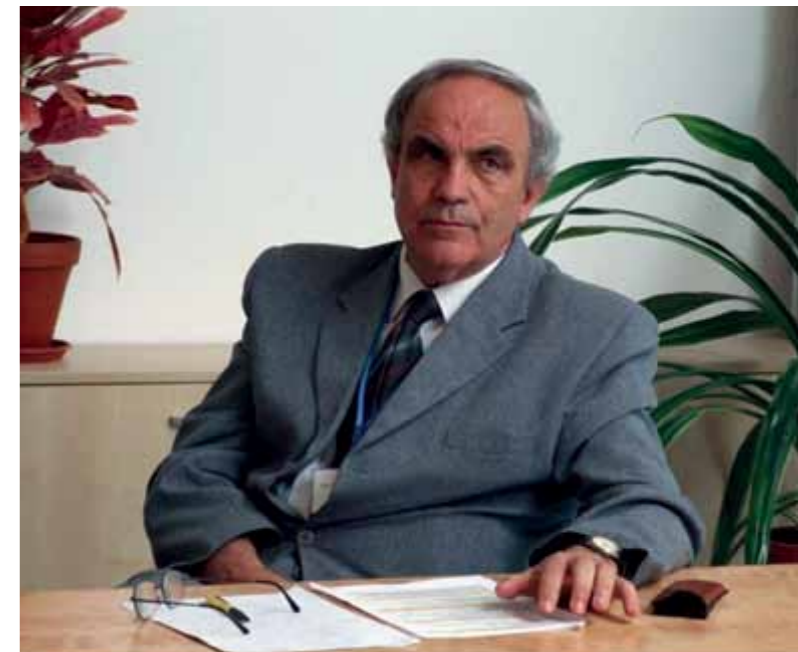
PaedDr. Olga Wrede, PhD.,
Katedra germanistiky FF,
externá spolupracovníčka Katedry
translatológie FF a Tlmočnickeho
ústavu FF

PROFESIA AKO ZDIEĽANIE A VÝZVA

K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÉMU JUBILEU PROFESORA ŠTEFANA GERA

V týchto dňoch sa dožíva významného životného jubilea pracovník Katedry masmediálnej komunikácie a reklamy FF UKF profesor PhDr. Štefan Gero, CSc. (24. február 1942).

Celoživotné pracovné, pedagogické a výskumné pôsobenie prof. Štefana Gera je späté s našou univerzitou, služobne patrí medzi jej najstarších pracovníkov. Toto spojenie má ešte hlbšie korene, keďže profesor Gero patrí k prvým absolventom našej ustanovenej, pôvodne Pedagogickej fakulty. V roku 1965 absolvoval štúdium učiteľského odboru v kombinácii matematika - výtvarná výchova - rysovanie. Ako učiteľ pôsobil na základných školách do roku 1972, potom prešiel na Pedagogickú fakultu, na svoju materskú Katedru výtvarnej výchovy (KVV). Dovedajšia dostatočne intenzívna i dlhá učiteľská prax na nižších stupňoch vysokoškolskej hodnosti obhajoval v náročnom prostredí renomovaných nedomáciach a zahraničných pracovníkov: PhDr. na KU Praha (1980), CSc. v Ústave teórie a dejín umění (ÚTDU) ČSAV v Prahe (1987), doc. na PF UK Bratislava (1995) a napokon prof. na PF UMB Banská Bystrica (2001). K prvým komplexnejším výstupom Štefana Gera, reflektujúcim problematiku výtvarného vzdelania, patrilo kompendium Výtvarná komunikácia - Výtvarné vzdelanie (1991), ktoré v rámci profesijnej kariéry autora vzniklo ešte na pôde katedry výtvarnej výchovy. Od roku 1992 záujem o širší kontext výtvarnej teórie potvrdil Gero aj inštitucionálne - keď prešiel z KVV pracovať do Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie. Účasť na výskume nebola pre Gera prácou či zamestnaním a už vôbec nie formálnym naplnením výskumných príčinok, ale, naopak, aktuálne otázky výtvarnej pedagogiky a estetiky sa pre neho stali výzvami, ktoré otvárali priestor pre intímne zdieľanie prob-

tohto pracoviska, prizýval na spoluprácu najperspektívnejších a vede najväčšmi naklonených pedagógov. Popovič priam vizionársky postrehol význam a úlohu distribučnej oblasti umeleckej tvorby, úlohu metatextov, ktorú zohrávajú v procese umeleckej komunikácie. V podstate až v súčasnosti, ako objavovanie objaveného, vychádzajú texty venujúce sa tejto problematike, hoci uvádzané s aktualizovaným názvoslovím i príkladmi (metatext ako postprodukcija z dielne napríklad francúzskeho vedca Nicolasa Bouriauda). Túto výskumnú parketu prisúdil, iste i s sošepnutím nášho jubilanta, Anton Popovič práve Štefanovi Gerovi. Štefan Gero pojmoslovie uchoopil a do rozvetvenej systémovej štruktúry uviedol problém výtvarných metatextov a školského výtvarného vzdelania. Tieto témy sa stali napokon aj obsahom jeho rigorózneho a doktorandského štúdia a habilitačnej práce. Ak je niečo na skúsenosti „nebyť doma prorokom“, u Štefana Gera to platí hneď niekoľkonásobne: každý stupeň vysokoškolskej hodnosti obhajoval v náročnom prostredí renomovaných nedomáciach a zahraničných pracovníkov: PhDr. na KU Praha (1980), CSc. v Ústave teórie a dejín umění (ÚTDU) ČSAV v Prahe (1987), doc. na PF UK Bratislava (1995) a napokon prof. na PF UMB Banská Bystrica (2001). K prvým komplexnejším výstupom Štefana Gera, reflektujúcim problematiku výtvarného vzdelania, patrilo kompendium Výtvarná komunikácia - Výtvarné vzdelanie (1991), ktoré v rámci profesijnej kariéry autora vzniklo ešte na pôde katedry výtvarnej výchovy. Od roku 1992 záujem o širší kontext výtvarnej teórie potvrdil Gero aj inštitucionálne - keď prešiel z KVV pracovať do Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie. Účasť na výskume nebola pre Gera prácou či zamestnaním a už vôbec nie formálnym naplnením výskumných príčinok, ale, naopak, aktuálne otázky výtvarnej pedagogiky a estetiky sa pre neho stali výzvami, ktoré otvárali priestor pre intímne zdieľanie prob-

lematiky, jej vznútorenie a empatiu voči ponúkajúcim sa témam. Pokiaľ práca v rámci výtvarnej výchovy prinášala skôr zameranie na stanovovanie inštitucionalizovaných rámcov (škola ako inštitúcia), práca v oblasti pragmatickej estetiky a umeleckej komunikácie v kolektíve novokonštituovaného ÚLUK-u priniesla záujem o intímnejší rozmer umeleckej recepcie a jej interpretácie, nahliadanie na recepciu ako intímny akt, recepciu ako zdieľanie sveta v texte (zo strany príjemcu - diváka). Pre školu bolo potrebné vyriešiť otázku možností verbálneho výkladu vizuálnych „textov“. V tímovej práci v ÚLUK sa Štefan Gero podieľal na celom rade výskumných úloh, spojených so značným množstvom publikačných výstupov. K najrecozovanejším, študentmi i pedagógmi najvyhľadávanejším prácam dodnes patrí svojim objemom pomerne útlá publikácia: Recepcia a interpretácia výtvarného diela (1992). K dobrým časom v histórii ÚLUK i fakulty patrilo obdobie, keď i viacerí členovia tímu odchádzali spoločne na pravidelné prednášky do ÚTDU v Prahe. Tu Štefan Gero nadviazal užší kontakt a spoluprácu s českým sociológom, teoretikom umenia a estetikom Zdenkom Pospíšilom. Na istú dobu (1996-2002) odišiel prof. Gero pracovať na KVV UMB do Banskej Bystrice. Za pomerne krátke obdobie pôsobenia na tejto katedre vydal viacero učebných textov a monografií, kde sa k výskumu recepcie pripojili i banskobystrickí teoretici a umelci (S. Trop, M. Sokol, K. Sokolová). V roku 2002 iniciatívy prof. Tučnej vznikla na FF UKF Katedra masmediálnej komunikácie a reklamy, kde sa prof. Gero stal jej prvým vedúcim. Pôsobenie v rámci tejto katedry opäť privedlo profesora Gera k celkom

prof. PhDr. Eva Kapsová, CSc.,
Ústav literárnej a umeleckej
komunikácie

RNDR. ATTILA KOMZSÍK DRUHÝKRÁT DEKANOM

NAJDÔLEŽITEJŠOU ÚLOHOU BUDE ZVÝŠIŤ EFEKTIVITU A KVALITU PRÁCE NA FAKULTE STREDOEURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ

Dňa 14. februára 2012 sa na zasadnutí Akademického senátu Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF uskutočnili voľby dekana FSS. Na nasledujúce štvorročné obdobie bol zvolený RNDr. Attila Komzsík, PhD.

Pán dekan, Akademický senát Fakulty stredoeurópskych štúdií vás opätovne zvolil do funkcie dekana. Aké sú vaše pocity?

Samozrejme, je potešujúce, že po štyroch rokoch som dostal opäť dôveru od členov nášho senátu. S dôverou je spojená aj obrovská zodpovednosť. Ľudia veria v to, že vieme fakultu viesť tým správnym smerom a nájdeme riešenie pre každú situáciu. Máme pred sebou zložitú obdobia a čakajú nás ťažké rozhodnutia. Som však presvedčený, že fakulta má celkom dobrú východiskovú pozíciu.

Ako by ste zhodnotili uplynulé štyri roky? Co sa na fakulte zmenilo? Podarilo sa vám naplniť niečo z toho, čo ste si predsavzali?

Hodnotiť štvorročné obdobie nie je vôbec ľahké. Dojmy a pocity mám dobré. Myslím si, že sme urobili veľký kus práce a fakulta počas týchto štyroch rokov napredovala. Aby to nebolo len o pocitoch, ale aby malo hodnotenie aj reálny rozmer, skúsme to cez čísla. Za uplynulé štyri roky sa všetky naše ukazovatele zlepšili - až na počet študentov, a to aj napriek tomu, že počet akreditovaných študijných programov sa takmer zdvojnásobil. Napriek tejto skutočnosti náš podiel na vzdelávacej činnosti v rámci univerzity sa pohybuje ešte stále okolo 7%, ako to už je od založenia fakulty. S podielom vedeckovýskumnej činnosti situácia bola trochu iná. V roku 2006 to bolo len niečo cez 3%, v roku 2008 to bolo 4,7% a v roku 2011 už 6,4%. Vedeckovýskumná kapacita fakulty sa pohybuje okolo 7% od založenia fakulty. Môžeme teda konštatovať, že naše výkony už v oboch oblastiach činnosti fakulty zodpovedajú našej vedeckovýskumnej kapacite. K tomu môžeme aj musíme ešte dodať, že naša fakulta aj v hodnotení ARRA postúpila v tomto roku vyššie - v roku 2008 to bolo siedme, v roku 2009 a 2010 šieste miesto a v roku 2011 sme boli na piatom mieste. Je obzvlášť potešujúce, že naša fakulta bola prvá v skupine vo veľmi náročných kritériách, ako počet karentovaných publikácií alebo citácií na tvoriv-

ho pracovníka. Tieto výsledky, ako aj mnohé ďalšie úspechy fakulty, sú spoločným úspechom všetkých zamestnancov fakulty, za čo sa im aj touto cestou chcem poďakovať. Čerešnička na torte bolo odovzdanie zrekonštruovanej budovy našej fakulty.

V decembri 2011 bola v areáli pod Zoborom slávnostne otvorená zrekonštruovaná budova Fakulty stredoeurópskych štúdií. Mohli by ste našim čitateľom priblížiť, čo všetko tomu predchádzalo?

Je to výsledok niekoľkoročného snaženia vedenia fakulty, súčasného aj predchádzajúceho vedenia univerzity. Projektová dokumentácia bola urobená ešte v roku 2006, keď univerzita dostala na rekonštrukciu peniaze z Ministerstva školstva SR. Samotné stavebné práce sa ale nezačali. Realizačná fáza sa začala až v roku 2010, kedy univerzita získala finančné prostriedky na rekonštrukciu budovy FSS v rámci úspešného projektu z Operačného programu Výskum a vývoj. Firma Kanvod nastúpila v decembri a rekonštrukčné práce - podľa návrhu pánov architektov Holeyšovského a Polyáka - dokončili koncom októbra roka 2011. Budova bola oficiálne odovzdaná 15. decembra minulého roka. Sme veľmi radi, že po ôsmich rokoch má sídlo už aj naša fakulta, na ktoré môžeme byť všetci zamestnanci aj študenti právom hrdí. Rekonštrukcia stála skoro milión eur. Ako som už povedal, bola financovaná z prostriedkov EÚ a približne jedna tretina výdavkov bola financovaná z vlastných zdrojov univerzity. Rekonštrukciou fakulta získala 576 m² úžitkovej plochy navyše, štyri nové učebne a šesť nových kancelárií, všetky pôvodné priestory boli úplne zrekonštruované. To všetko znamená pre nás kvalitatívny rast v materiálo-technickom zabezpečení všetkých činností fakulty.

Prejdime k súčasnosti. Aká je situácia na fakulte? Aké sú jej silné a slabé stránky?

Všeobecne môžeme konštatovať, že situácia na fakulte je stabilná; finančná situácia je prijateľná;

akreditované sú všetky naše študijné programy až do najbližšej komplexnej akreditácie; už len štyria kolegovia nedokončili svoje doktorandské štúdium - v tomto roku by mali získať titul PhD. už aj oni. Silnou a zároveň aj slabou stránkou fakulty je rôznorodosť pracovísk, odborných zameraní jednotlivých kolegov. Máme ešte značné rezervy v získavaní projektov, hlavne medzinárodných výskumných, počet publikácií v karentovaných časopisoch alebo v časopisoch z medzinárodných databáz by mohol byť tiež väčší, ale aj tieto ukazovatele majú rastúcu tendenciu. Medzi silné stránky fakulty patrí jedinečnosť niektorých našich študijných programov; úzke kontakty s mnohými významnými zahraničnými výskumnými ústavmi a vzdelávacími inštitúciami; rôznorodosť podujatí, ktoré organizujú zamestnanci aj študenti fakulty. Zlepšuje sa aj naša marketingová komunikácia, možno najväčšie rezervy máme práve v rámci univerzity.

O aké študijné programy je najväčší záujem? Otvorili sa nejaké nové študijné programy?

Najväčší záujem je o študijný program Stredoeurópska areálová kultúra a učiteľstvo maďarského jazyka a literatúry. V tomto akademickom roku sme prvýkrát otvorili študijný program Maďarsko-slovenský bilingválny mediátor, na ktorý sa prihlásilo na ďalší akademický rok dvakrát toľko študentov ako to bolo na tento akademický rok. Počet prihlásených na predškolskú a elementárnu pedagogiku má tiež rastúcu tendenciu. V ďalšom akademickom roku plánujeme otvoriť dva nové študijné programy, a to Český jazyk a kultúra a Ugrofínske štúdiá. Ako som už na začiatku povedal, počet študentov na fakulte celkovo klesá, hlavne v externej forme, a my musíme s touto situáciou riešiť. Rozhodli sme sa rozšíriť ponuku študijných programov na fakulte v takom odbore, v ktorom nemá ani u nás ani na SPU žiadna fakulta akreditovaný študijný program. Ide o odbor cestovný ruch, kde chceme využiť práve heterogén-

nosť našich pracovísk, multikulturné zázemie. Akreditačný spis sme vypracovali aj odovzdali do Akreditačnej komisie. Pravidná skupina tento materiál schválila a mal by byť prerokovaný na najbližšom zasadnutí komisie, t.j. o dva týždne (Pozn. redakcie: rozhovor bol realizovaný 12. marca 2012). Sme presvedčení, že takto zameraný študijný program vzhľadom na veľký počet stredných škôl v našom regióne s takýmto zameraním, aj vzhľadom na potreby trhu práce, môže byť ten stabilizujúci prvok z hľadiska počtu študentov. V tejto oblasti je možné vybudovať reálnu spoluprácu so súkromným sektorom, čo momentálne na univerzite ešte nemá veľké tradície.

Akým smerom plánujete fakultu viesť, prípadne čo chcete zmeniť? Čo všetko máte v pláne?

Na začiatku treba povedať, že musíme zachovať jedinečnú tvár - špecifikum - našej fakulty, a to vzdelávanie v jazyku maďarskom vrátane rozšírenia ponuky takto realizovaných študijných programov. Z hľadiska dlhodobej existencie a ďalšieho rastu fakulty prvou a asi najdôležitejšou úlohou pre moje druhé funkčné obdobie bude zvýšiť efektivitu a kvalitu práce na fakulte, zvýšiť počet študentov a motivovať zamestnancov k zvýšeniu kvalifikácie a zlepšeniu kompetenčného profilu s dôrazom na medzinárodnú spoluprácu. Keď hovoríme o počte študentov, o štruktúre ponuky štúdií, nesmieme zabudnúť na náš potenciál v oblasti ďalšieho vzdelávania, a to nielen pre pedagogických zamestnancov. V tejto oblasti sme

urobili prvé kroky, ale reálnu prácu začíname až teraz. Motivácia zamestnancov je zložitá. Najdôležitejšie podľa mňa bude vytvoriť takú atmosféru na fakulte, aby každý náš kolega cítil, že je pre nás dôležitý, ale aby zároveň aj on sám sa cítil byť zodpovedný za našu fakultu. Prvým krokom k naplneniu tohto cieľa je potrebné nastaviť jednoznačné pravidlá hry. Na fakulte musíme mať jednoznačne definované procesy, v rámci nich aj zodpovedné osoby, ako aj formy a spôsoby kontroly a spätnej väzby pre vzdelávaciu aj vedeckovýskumnú činnosť, ale ja pre manažment a marketing fakulty. Som presved-

čený, že jeden komplexný vnútorný systém kvality - ktorý kolegovia aj študenti akceptujú - bude znamenať rázny krok dopredu pre všetkých zamestnancov a študentov fakulty. Fakulta má veľký potenciál na rozvoj vo všetkých dimenziách, máme schopných ľudí, aby sme naše vízie aj naplnili. Potrebujeme k tomu korektnosť, zodpovednosť, súdržnosť a tvorivosť všetkých nás, veď aj John D. Rockefeller povedal: „Tajomstvo úspechu tkvie v tom, že vykonávame celkom obyčajné veci neobyčajne.“

Ďakujem za rozhovor.
Jana Krajčovičová
foto: LB

Contemporary fantastic fiction in interpretation and translation

Constantine the Philosopher University in Nitra
Faculty of Arts

OD ANDERSENA KU KYBERPANKU

POČIATKY FANTASTICKEJ PRÓZY
MOŽNO V NAŠOM PROSTREDÍ
DATOVAŤ UŽ OD ROKU 1856, KEDY
SA Z PERA GUSTÁVA REUSSA ZRODIL
NA VTEDAJSIE POMERY TAK TROCHU
NETRADIČNÝ TEXT.

Hviezdoveda alebo Životopis Krutohlava populárnou a príbehovou formou prezentuje poznatky z oblasti astronómie, ktorých pozorovateľom a následne rozprávačom je gemerský učenc Krutohlav, v balóne ces-

tujúci priamo na mesiac. Škoda, že Reussova Hviezdoveda ostala dlho len v rukopise a Krutohlav upadol do zabudnutia. Možno by sa u nás fantastická próza vyvíjala iným smerom a záujem o ňu by sa objavil skôr, ako až v

90. rokoch minulého storočia. Dnes už však tento žáner predsalen patrí k jedným z najpopulárnejších a vďaka čitateľskej obľube, ktorej sa teší snáď u všetkých vekových kategórií, sa považuje za prechodný žáner par excellence. Postupne si získava i čoraz väčšiu pozornosť literárnej vedy a kritiky, čím preniká aj do centra akademického záujmu.

Práve tento záujem sa snaží reflektovať ďalšie vydanie periodika Ars Aeterna, tentokrát publikované pod názvom Contemporary fantastic fiction in interpretation and translation, zasvätené práve fantastickej próze a jej špecifikám v interpretácií či preklade. Publikácia vznikla pri príležitosti rovnomennej konferencie Katedry anglistiky a amerikanistiky a Katedry translológie Filozofickej fakulty Konštantína Filozofa v Nitre (15. marec 2011) a ponúka články prispievateľov z rôznych pracovísk slovenskej literárnej a prekladovej vedy. Články sa venujú rozmanitým témam - či už fantastickým motívom v starších alebo súčasných prozaických dielach, podžánrom fantastickej literatúry alebo adekvátnemu prenosu špecifik tohto žánru v procese prekladu.

Po úvode zostavovateľov periodika publikáciu otvára rozsiahla štúdia Daniela Kováčika, venovaná špecifikám cyberpunkového románu Williama Gibsona Neuromancer, za ktorou nasleduje sonda do vývinu žánrov fantastickej prózy z pera Juraja Malíčka. Zobrazeniu alternatívnych svetov vo fantastickej próze sa vo svojich príspevkoch venujú Simona Hevešiová, Alena Boboš či Júlia Kubinyiová, po ktorých príspevkoch presúva Jana Waldnerová ťažisko záujmu na aspekt humoru vo fantasy románoch Terryho Pratchetta. Mária Kiššová sa zameriava na recepciu a preklad v súvislosti s tenziou medzi detským a dospelým v texte a Eva Bubnášová hľadá vedecko-fantastické prvky vo vybraných krátkych prózach

Hansa Christiana Andersena. Fantastické znaky v diele Astrid Lindgrenovej Mio, môj Mio si všíma Alexandra Debnárová a fenomén fantastického a snového v preklade krátkych próz Franza Fühmanna pozoruje Dana Petrusová. Martin Djovčoš a Zuzana Kraviarová sa zamýšľajú nad kategóriou fikčnosti a jej úlohou v procese prekladu. Posledné dva príspevky sú zostavené autormi - prekladateľmi, Alenou Smieškovou, ktorá ponúka analýzu vlastného prekladu románu pre dospievajúcu mládež Kým dopadnem a študentom Katedry translológie FF UKF v Nitre Jozefom Klingom, ktorý opisuje úskalia svojej práce pri preklade Nekonečného príbehu. Publikáciu uzatvárajú víťazné preklady študentov z prekladateľskej súťaže usporiadanej pri príležitosti konferencie Súčasná fantastická próza v interpretácií a preklade, spolu so zhodnotením ich prekladateľských riešení Barbarou Kráľovou. Okrem spomenutých článkov a štúdií možno v periodiku nájsť i recenziu monografie Michala Vanča Fenomén Harry Potter v recepčných súradniciach (recenzovala Barbora Kráľová) a publikácie Jany Žemberovej Teaching English through Children's Literature (recenzovala Mária Kiššová).

Ako vidieť, publikácia Contemporary fantastic fiction in interpretation and translation zostavená pod vedením Aleny Smieškovy a Márie Kiššovej ponúka množstvo rozmanitých tém, vďaka čomu informuje o nových trendoch v literatúre či preklade a prináša mnoho podnetných náhľadov a interpretácií. Tým vyplní priestor, v ktorom akákoľvek ucelenejšia reflexia tohto žánru v literatúre a preklade doteraz absentovala a otvára nové perspektívy súvisiace s recepciou, interpretáciou a prekladom fantastickej prózy.

Mgr. Emília Janecová,
doktorandka FF

„POÉZIA NEPRICHÁDZA KU MNE KAŽDÝ DEŇ...“

S PHDR. VLASTOU HOCHELOVOU, PHD. (NIELEN) O JEJ NOVEJ BÁSNIKKEJ ZBIERKE

PhDr. Vlasta Hocheľová, PhD., pracuje na Katedre žurnalistiky FF UKF v Nitre. Debutovala básnickou zbierkou Sen o nespavosti (2008), vydala odborné publikácie Slovník novinárskej teórie a praxe (2001) a Hodnotové aspekty masmédií s dôrazom na spravodajstvo (2011). Okrem odborných statí vo vedeckých periodikách a zborníkoch publikovala články v tlači, básne, poviedky a rozprávky v časopisoch i v Slovenskom rozhlase. V týchto dňoch sa k čitateľom dostáva jej najnovší poetický titul Po lakte v popole (Vydavateľstvo Q111).

Čo pre vás ako človeka i literáta znamená schopnosť/možnosť poetickej výpovede – vnímate ju ako dar alebo každodennú nevyhnutnú súčasť života? Poézia v zmysle výpovede nemôže patriť k nevyhnutnostiam a už vôbec nie každodenným. Pre mňa je to skôr dar alebo možnosť vypovedať o tom, čo sa nahradilo, i možnosť „vypovedať sa“, a tak sa očistiť. Poézia neprichádza ku mne každý deň. Postrehla som, že keď som veľmi spokojná so svojím

životom a nič ma príliš nekvári, tak ju ako autorka zanedbávam.

V najnovšej zbierke Po lakte v popole upriamujete pozornosť na medziľudské vzťahy, na dianie v spoločnosti, zaznamenávate návraty do detstva, do vidieckeho prostredia. Ktorá z tém je najbližšia vášmu naturelu? Nemám preferované témy, nechávam slová plynúť slobodne tak, ako keď niekto automaticky maľuje obrazy. Reflektujem raz to, raz ono. Návraty do detstva, citový život, nespravodlivosť v spoločnosti... To všetko sa dá zakliať do slov, prejavíť v metaforách, zašifrovať do poetických skladáčiek. A čitateľ nech odkrýva, ak sa mu žiada...

Vo vašej poézii sa stretáva racionalita bytia s emocionálnosťou prežívania. Čo vám každá z týchto rovín dáva a o čo vás, naopak, ukracuje? Keďže mám zopár desaťročí života za sebou, tak viem, že obe tieto polohy – racionalita a emocionálnosť, bytie a jeho prežívanie – patria nevyhnutne k sebe. Rozum nám

diktuje, aby sme ich oddeľovali, pretože na všetko potrebujeme samostatné priečky. Niekedy prevážia naše city, inokedy rozum. Človek, ktorý sa vie vždy a za každú cenu racionálne ovládať, môže pôsobiť studeno ako psí ňufák, technokraticky či byrokraticky. Sebaovládanie však patrí k duševnej vyrovnanosti. Ten, kto sa vo vyhnanených a ťaživých situáciách nevie ovládať, vzbudzuje dojem neurotického, precitlivého až hysterického jedinca. Aj emocionálna inteligencia je životne dôležitá. Poéziu plodia určite viac city ako rozum. Básne – čarovný svet zo slov – pomáhajú básnikom vyrovnáť sa s nepokojom vo svojom vnútri aj so zmätkami vonkajšieho sveta. Je to aj psychoterapia, ktorú si dopriavame – sami sebe.

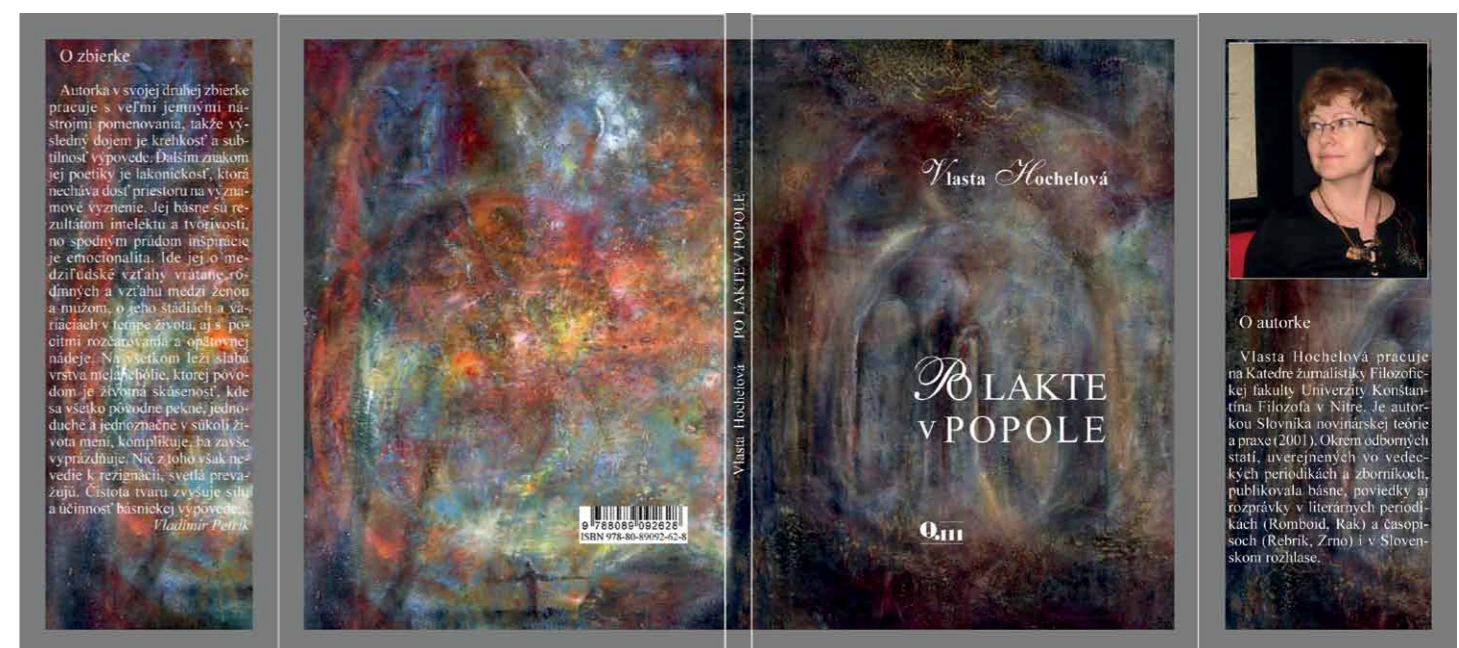
Abstraktným výrazom v textoch prisudzujete konkrétne podoby – aké ich majú vo vašich predstavách „dobro“ a „zlo“ ako kľúčové existenciálne pojmy? V odlišovaní dobra a zla mám filozoficky jasno. Dobro je v neublížení, pravdivosti, nehromadení, striedanosti, nekradnutí, v čistote myšlienok aj citov, v spokojnosti, sebaovládaní, sebaopoznaní a odanosti tomu, čo je v živote naozaj podstatné. Ublížovať, klamať, bezbreho hromadiť, kraďnúť, zle zmýšľať o ľuďoch a nenávidieť – to je ten druhý pól, tak sa prejavuje zlo. Zdá sa to prosté, ale v reálnom živote je to dlhá a ťažká púť. Niekedy je ťažké vyhnúť sa všetkým hriechom, inokedy tápeme a nevieme, kde vlastne dobro je. A sú chvíle, keď máme pocit, že nás

opustilo, že nám ukázalo vztýčený prostredník.

Váš skvelý pozorovací talent, rozprávačské schopnosti a zmysel pre humor vás predurčujú nielen na rolu poetky, ale aj prozaičky. Môžeme sa tešiť na ďalšiu knihu? Napadlo mi to, mám aj tému, ale s určitosťou nič nesľubujem. Som vo fáze, keď žijem v presvedčení, že mimo počítača a klepkania do klávesnice je svet autentickjší a pútavejší. Ešte stále mi krajina vonia, cesty sú krásne, i keď prašné, jedlá nestratili farby ani chute a ľudia naživo sú určite príťažlivejší ako cez elektronické siete. Niekedy sa dokonca bojím premárniť čas rôznymi výpoveďami, ktoré treba zaznamenávať. Preto som v jednej z básní vyslovila: „Lepšie žiť, ako písať báseň“. A myslela som to doslova.

Zhovárala sa Mgr. Jitka Rožňová, PhD.,
Katedra žurnalistiky FF

UPOMIENKOVÉ PREDMETY UKF

znovu v predaji

Predajňa Univerzitnej knižnice
Tr. A. Hlinku 1
tel. 037 6408 188

Otváracie hodiny:

PONDELOK	09:00 - 11:30	12:30 - 16:00
UTOROK	09:00 - 11:30	12:30 - 16:00
STREDA	09:00 - 11:30	12:30 - 16:00
ŠTVRTOK	09:00 - 11:30	12:30 - 16:00
PIATOK	09:00 - 11:30	12:30 - 16:00
SOBOTA	9:00 - 14:00	(každú 2. sobotu)

Predaj sa zabezpečuje prostredníctvom kamennej predajne a cez Internet.

Mediálni partneri Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre

NITRA 24
Spravodajský portál

radioplus

**DIVADLO
ANDREJA
BAGARA
V NITRE**

radio MAX

mlyn

web
www.SpravodajNitra.sk
nitriansky informačný portál

mojaNitra.sk
Nitriansky informačný portál